

Jabbeke

Externe omgevingsanalyse

Bijlage bij het meerjarenplan 2020 - 2025

Kadering van de omgevingsanalyse

Externe omgevingsanalyse

De overheid vraagt alle besturen een meerjarenplanning op te maken binnen de beleids- en beheerscyclus. De omgevingsanalyse is een verplicht onderdeel en een eerste stap van deze planning.

Via een omgevingsanalyse krijgt het bestuur een goed onderbouwd beleid, houdt het rekening met de tendensen in de maatschappij en verkrijgt het de specifieke kenmerken en gegevens van het bestuur die van belang zijn. Een omgevingsanalyse is immers een analyse van de eigen organisatie in relatie tot de verschillende omgevingsfactoren, uitdagingen en spelers uit de omgeving en bestaat uit 2 delen:

- (1) Een externe omgevingsanalyse: een analyse van de bredere en directe omgeving waarbinnen het beleid van het bestuur zich afspeelt
- (2) Een interne omgevingsanalyse: een analyse van de eigen organisatie

Dit rapport, opgemaakt door Smart Belgium Services, omvat de externe omgevingsanalyse.

Het bestuur wordt in dit rapport regelmatig vergeleken met cluster, provinciale (West-Vlaanderen) en gewestelijke (Vlaams gewest) gemiddelden. Zo ontstaat een ruimer (vergelijkings)kader waartegen de profielschets van het bestuur kan worden geplaatst.

Van omgevingsanalyse naar strategie en implementatie

Deze externe omgevingsanalyse, de eerste stap binnen de beleids- en beheerscyclus, staat niet alleen. Samen met de interne omgevingsanalyse vormt ze een cruciale input tot het identificeren van een aantal aandachtspunten en prioriteiten. Op basis daarvan definieert het bestuur een strategie, het meerjarenplan en het bijhorende financieel plan. Die elementen zijn de leidraad voor de implementatie van de nodige initiatieven om de prioriteiten en de uitdagingen van het bestuur te realiseren.

Om de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen te integreren in deze omgevingsanalyse, werd er ook gebruikt gemaakt van de vijf pijlers van de duurzame ontwikkeling. Deze clustering wordt internationaal gebruikt en bestaat uit: people, prosperity, peace, partnership en planet. Elke pijler omvat enkele belangrijke thema's/doelstellingen omtrent duurzaamheid. Per topic in de analyse, zullen één of meerdere thema's gelinkt worden. Dit linken zal gedaan worden door het icoon van een thema bij het topic te plaatsen waar het thema bij hoort. Onderstaande figuur toont de vijf pijlers en hun thema's visueel. In appendix kan de uitgebreide uitleg over de thema's worden teruggevonden.

Samenvatting

Externe omgevingsanalyse - samenvatting en aandachtspunten

Tegen 2050 zullen er in Vlaanderen een heleboel extra uitdagingen zijn, waaronder: 478.000 extra huishoudens, toenemende klimaatsverandering, mobiliteitsproblemen en vergrijzing. Vlaanderen heeft daarom in 2016 haar nota "Visie 2050: een langetermijnstrategie voor Vlaanderen" voorgesteld. Vlaanderen wilt in 2050 een sociaal, open, veerkrachtig en internationaal Vlaanderen zijn dat welvaart en welzijn creëert op een slimme, innovatieve en duurzame manier en waarin iedereen meetelt. Om voorbereid te zijn op deze uitdagingen, is een strategie van cruciaal belang. We leven namelijk in een wereld die constant beweegt; zowel kennis als mensen, als kapitaal, data en goederen veranderen onophoudelijk. Vandaar dat het cruciaal is om deze veranderingen te begrijpen, zodat een bestuur een strategie en beleid kan ontwikkelen om deze veranderingen aan te pakken op een efficiënte manier.

Deze externe omgevingsanalyse heeft als doel een globaal beeld te schetsen over bepaalde punten die verder kunnen dienen als motivering en verantwoording van beleidsprioriteiten en beleidsdoelstellingen in het meerjarenplan. In de analyse wordt gefocust op 4 onderwerpen:

Als eerste element werd de (1) **demografie** van Jabbeke nader bekeken. Hierbij werd de bevolkingsomvang, de evolutie van de bevolking en de samenstelling van de bevolking geanalyseerd. Vervolgens is er dieper ingegaan op de (2) **huisvesting** in de gemeente. In dit onderdeel werd de evolutie van de verkooptransacties en de betaalbaarheid van woonhuizen en appartementen bekeken. Als derde punt werd het (3) **leven en de vrije tijd** in de gemeente geanalyseerd. Daarbij werd de algemene tevredenheid bestudeerd en de tevredenheid op het vlak van cultuur, vrije tijd, natuur, milieu, veiligheid, ouderenzorg, onderwijs en mobiliteit. Als laatste punt werd de (4) **lokale economie en werk**, waaronder ook het sociale aspect en armoede vallen, bekeken. Een groot deel van de cijfers wordt in het rapport vergeleken met de provincie (West-Vlaanderen) en het gewest (Vlaams). Naar die twee wordt frequent verwezen met de term 'referentiegebieden'. In de sectie 'leven en vrije tijd' wordt naast de provincie ook vaak vergeleken met de Belfiuscluster waarin Jabbeke zit (V6 - Landelijke woongemeenten met hogere inkomens).

Samenvattend kan gesteld worden dat Jabbeke op het vlak van **demografie** een gemeente is met een in een golvende beweging groeiend bevolkingsaantal. De totale bevolking bedroeg 13.880 inwoners in 2018. De relatieve groei van deze bevolking bevond zich vanaf 2015 altijd onder de groeiveaus van de provincie en het gewest. Eén van de drijvers van deze groei, de natuurlijke aangroei, is al gedurende lange tijd negatief na een enorm sterke daling in 2013. De natuurlijke aangroei lijkt zich recent wel te herstellen, maar is nog steeds negatief. De tweede drijver, het migratiesaldo, schommelde historisch gezien rond de niveaus van de provincie en het gewest, maar toonde een enorm opvallende daling in 2017. Zowel het binnenlandse als het buitenlandse migratiesaldo lijken een gelijkaardig patroon te volgen. Verder ondervindt de gemeente een dalende trend voor het aandeel jongeren (0-24 jaar) en een stijgende trend voor het aandeel ouderen (65+ jaar). Deze trends zijn ook in gelijkaardige mate te zien in de provincie West-Vlaanderen en het Vlaamse gewest. Bij een verdere prognose tot en met 2030 valt te zien dat de leeftijdscategorieën <15 jaar, 15-39 jaar en 40-65 jaar verwacht worden te dalen tegen 2030 (respectievelijk -1,5%; -11,9% en -16%) en de andere leeftijdscategorieën verwacht worden te stijgen, wat wijst op een stijgend aantal oude (65+ jaar) mensen. Vanaf 2019 komt er in het kader van het strategisch woonproject bij de afbakening regionaal stedelijk gebied Brugge de verkaveling Varsenare-Noord bij. Dit betreft 380 woningen waarvan verwacht wordt dat deze grotendeels zullen gerealiseerd worden in de komende 10 jaar. Dit kan een substantiële invloed hebben op de evolutie van het bevolkingscijfer van de gemeente Jabbeke. Ook het vergrijzingseffect kan daardoor beïnvloed worden. Op het vlak van nationaliteit en herkomst heeft Jabbeke een relatief laag aandeel van mensen met een niet-Belgische herkomst. Het absolute aantal niet-Belgen neemt wel jaar na jaar licht schommelend toe. De grootste groepen met een niet-Belgische herkomst komen uit Oost-Europa en Nederland.

Op het vlak van **huisvesting** kan afgeleid worden dat het aantal verkooptransacties van woonhuizen en appartementen schommelde doorheen de jaren. Er worden wel relatief weinig appartementen verkocht.

Voor de prijzen van de woonhuizen kan een sterke stijging worden waargenomen (buiten een daling in 2016). Er moet worden opgemerkt dat de data rond de appartementsprijzen uit het kadaster in meerdere jaren onvolledig was, waardoor deze voor Jabbeke niet verder worden getoond in het rapport. Verder kan opgemerkt worden dat Jabbeke, ondanks hogere gemiddelde inkomens, op basis van de duurheidsratio (prijzen / gemiddeld belastbaar inkomen) relatief minder goed betaalbaar is in vergelijking met de provincie en het gewest. Ten laatste valt het ook op dat de ratio sociale huurwoningen op het totaal aantal particuliere huishoudens veel lager is dan de gemiddeldes in de provincie en het gewest. In het kader van het project Varsenare-Noord worden er via de sociale huisvestingmaatschappij bijkomend 75 woningen voor sociale huisvesting voorzien.

Indien de **tevredenheid** over de gemeente nader bekeken wordt, kan worden gezien dat Jabbeke vrij goed scoort op de meerderheid van de aspecten die aan bod komen in het rapport. 78% van de ondervraagden is tevreden over de gemeente, terwijl die score in de cluster en het gewest respectievelijk 79% en 77% is. De scores van Jabbeke liggen in grote lijnen altijd boven de scores van de cluster en het gewest of wijken niet ver af. Wel moet worden opgemerkt dat de gemiddelde CO₂-uitstoot per inwoner in de meest recent gemeten jaren hoger ligt dan in het gewest en de provincie en dat de uitstoot per inwoner ook licht is gestegen van 2014-2016.

Op het vlak van **lokale economie en werk** kan worden waargenomen dat Jabbeke een nettogroeiratio (3,7%) heeft die hoger is dan de ratio van de provincie (3,6%), maar lager dan die van het gewest (4,2%). De werkloosheidsgraad in de gemeente ligt onder die van de provincie en het gewest en dus zijn er veel mensen die in of buiten Jabbeke aan werk geraken. Er zijn echter wel weinig jobs ingevuld ten opzichte van het totaal aantal mensen in de gemeente, wat zich uitdrukt in een relatief lage jobratio van 53,8% in vergelijking met 75,0% en 69,5% in respectievelijk de provincie en het gewest. Dit komt waarschijnlijk door een lager aanbod aan werkgelegenheid, waardoor veel mensen pendelen naar nabijgelegen gemeenten/steden voor werk. Deze jobratio ligt nog vrij hoog in vergelijking met andere gemeenten.

Omtrent armoede kan vervolgens worden afgeleid dat het aantal leefloners in Jabbeke relatief gezien heel wat lager ligt dan in de provincie en in het gewest. Het aantal leefloners daalde ook in absolute getallen. Het aantal ouderen (65+ jaar) met een inkomensgarantie daalde van 2014 tot 2018 (-25%), en relatief gezien ligt het percentage ten opzichte van alle ouderen (65+ jaar) lager dan in de provincie en het gewest. Het aantal personen met achterstallige kredieten steeg gedurende lange tijd, maar daalde opnieuw in 2018. Ten opzichte van de provincie (3,6%) en het gewest (3,8%) ligt dit percentage lager. In absolute getallen kon een relatief sterke stijging worden geconstateerd van 2015 naar 2016, maar vooral in 2018 daalde het aantal opnieuw. Het aantal kinderen met een hoog risico op het opgroeien in armoede lag in Jabbeke hoger in 2017 dan in 2015. Relatief gezien ligt dit aantal wel nog steeds ver onder het niveau van de provincie en het gewest.

Op financieel vlak kan worden gezien dat het budgettaire resultaat van Jabbeke op en neer ging de voorbije jaren. Het 'gecumuleerd resultaat vorig boekjaar' is positief en levert een positief resultaat op kasbasis van 589 EUR/inwoner. Ten tweede blijft ook de autofinancieringsmarge (AFM), een belangrijke norm binnen de beleids- en beheerscyclus, positief vanaf 2015. In 2017 bedraagt deze 65, wat wel lager is dan de cluster (175) en het gewest (144). Naast de AFM is het ook goed te kijken naar de fiscale draagkracht en het aandeel van de onsamendrukbare uitgaven in de totale uitgaven. Jabbeke kent voor 2018 een hogere aanslagvoet APB dan cluster, provincie en gewest en hanteert een hogere aanslagvoet voor de opcentiemen op de onroerende voorheffing dan cluster en gewest. Het aandeel van de onsamendrukbare gecorrigeerde uitgaven t.o.v. de gecorrigeerde ontvangsten voor 2017 bedraagt 73,5%. Dit blijft wel een daling van 10% t.o.v. 2014. Dit is hoger dan het gemiddelde van het gewest (62,5%) en hoger dan de cluster (57%). In Jabbeke daalde de schuld op lange termijn over de jaren heen met terug een lichte stijging in 2017 waar de uitstaande schuld 1.369 EUR/inwoner bedroeg. Dit ligt hoger dan het gemiddelde van het gewest. De bijhorende schuldenlast bedraagt 277 EUR/inwoner. De investeringsgraad geeft de netto-investeringen verhoudingsgewijs weer. Een ratio gelijk aan 100% geeft aan dat de gemeente net voldoende nieuwe investeringen realiseert om haar patrimonium in stand te houden. De voorbije jaren werd de waarde van het patrimonium in Jabbeke in stand gehouden: de investeringsgraad bedroeg gemiddeld over de laatste jaren net iets meer dan 100%.

Inhoudstabel

1. Kadering	2
2. Samenvatting	4
3. Inhoudstabel	6
A. Demografie	7
1. Bevolkingsomvang	
2. Evolutie van de bevolking	
3. Samenstelling van de bevolking	
B. Huisvesting	16
4. Evolutie verkoop huizen en appartementen	
5. Evolutie en vergelijking van vastgoedprijzen	
C. Leven en vrije tijd	23
6. Algemene tevredenheid	
7. Cultuur en vrije tijd	
8. Natuur en milieu	
9. Veiligheid	
10. Ouderenzorg	
11. Onderwijs	
12. Mobiliteit	
D. Economie en werk	32
13. Demografie van bedrijven	
14. Werkzaamheid	
15. Armoede	
16. Financieel beleid	

Appendix	42
-----------------	-----------

A. Demografie

Inleiding

Om een duidelijk beeld te krijgen van het sociaal-economisch profiel van de gemeente is het in kaart brengen van de bevolking een evident startpunt. Deze analyses vinden vaak plaats op nationaal en internationaal vlak, maar hebben evenzeer een groot belang op lokaal niveau. Demografische verschillen en evoluties zijn juist sterk zichtbaar op gemeentelijk niveau. De omvang, samenstelling en evolutie van de bevolking is van invloed op ieder aspect van de samenleving en bijgevolg ook op het sociaal beleid. Het heeft een impact op de kinderopvang en het onderwijs, op de woongelegenheden in de gemeente, de werkgelegenheid en de voorzieningen voor de oude dag.

De bevolkingsgroei wordt bepaald door de evolutie van het aantal geboorten, de overlijdens en de nationale en internationale migraties. Het Federaal Planbureau maakt voorspellingen op basis van hypothesen. Het aantal inwoners van België wordt verwacht te stijgen tot 13 miljoen in 2060. In België merken we dat een afgezwakt vruchtbaarheidscijfer gecombineerd wordt met een aanzienlijke toename van de levensverwachting waardoor er een concentratieverschuiving van de bevolking plaatsvindt naar de oudere leeftijdscategorieën (met een aandeel van 26,3 % voor 65 jaar en ouder). Voor Vlaanderen betekent dit een stijging van de bevolking tot 7,4 miljoen inwoners in 2016 (+14%). De voorspelling is dat voornamelijk de interne migratie vanuit het Brussels Hoofdstedelijk Gewest gaat zorgen voor de belangrijkste factor in de groei van Vlaanderen.

Voor de meerderheid van de gemeenten (80%) wordt de bevolkingsevolutie sterker beïnvloed door migratie dan door het natuurlijke verloop. De zeer landelijke gemeenten en de grote agglomeraties vertonen meestal een negatieve demografische evolutie (met uitzondering van de Brusselse gemeenten, waar men een sterke internationale immigratie vaststelt). De randgemeenten, de grensgemeenten en de toeristische gemeenten daarentegen (vooral onder invloed van de inwijking van ouderen), kennen een positieve demografische evolutie.

Samenvatting

Jabbeke is een gemeente met 13.880 inwoners in 2018 (figuur 1). Het bevolkingsaantal lijkt in een golvende beweging te stijgen, met een recente daling in de jaarovergang van 2017 naar 2018. In vergelijking met de provincie (West-Vlaanderen) en het gewest (Vlaams gewest) valt te zien dat Jabbeke een tragere relatieve groei had sinds 2015 (figuur 2).

Er zijn twee elementen die een **bevolkingsgroei** verklaren en die verder onderzocht kunnen worden: (1) de natuurlijke aangroei en (2) het migratiesaldo. Op figuur 5 kan worden opgemerkt dat de natuurlijke aangroei in de gemeente meestal negatief was na een enorm sterke daling in 2013, maar wel terug is gestegen tot een bijna positief niveau. De natuurlijke aangroei lag steeds onder het niveau van het gewest en lijkt te schommelen rond het niveau van de provincie. Het migratiesaldo van de gemeente schommelde historisch gezien rond de niveaus van de referentiegebieden maar toont een enorm opvallende daling in 2017 (figuur 8).

Vanaf 2019 komt er in het kader van het strategisch woonproject bij de afbakening regionaal stedelijk gebied Brugge de verkaveling Varsenare-Noord bij. Dit betreft 380 woningen waarvan verwacht wordt dat deze grotendeels zullen gerealiseerd worden in de komende 10 jaar. Dit kan een substantiële invloed hebben op de evolutie van het bevolkingscijfer van de gemeente Jabbeke. Ook het vergrijzingseffect kan daardoor beïnvloed worden (zie later).

Beide elementen kunnen vervolgens meer in detail bestudeerd worden. Het lijkt erop dat de reden waarom de **natuurlijke aangroei** in Jabbeke sterk was gedaald in 2013, komt door een enorm sterke stijging in het aantal sterfte per 1.000 inwoners van 2011 tot 2013 (+29,8%) (figuur 7). Het aantal geboortes per 1.000 inwoners daalde ook in de jaren 2011 tot 2013 (14,6%) waardoor het niveau in Jabbeke dus onder het niveau van de provincie en het gewest kwam te liggen in 2013 (figuur 6). Vanaf 2014 begon het aantal geboortes echter opnieuw te stijgen en vanaf 2013 begon het aantal sterftes te dalen, waardoor de natuurlijke aangroei weer steeg tot boven het niveau van de provincie, maar wel nog steeds negatief bleef in 2017 (figuren 5, 6, 7). Op figuur 4 valt samenvattend voor 2017 ook te zien dat zowel het gemiddeld aantal geboortes per 1.000 inwoners als het gemiddeld aantal sterftes per 1.000 inwoners in Jabbeke in 2017 lager was dan de niveaus in de referentiegebieden.

De tweede belangrijke factor die de bevolkingsgroei beïnvloedt is het **migratiesaldo** (figuur 8). Dit migratiesaldo per 1.000 inwoners vertoont opwaartse en neerwaartse bewegingen, met een enorme daling in 2017. De evolutie van het binnenlandse migratiesaldo per 1.000 inwoners volgde een gelijkaardig patroon. Dit saldo daalde vrij sterk van 2012 tot 2013, bleef enkele jaren stabiel, steeg in 2016 en kelderde dan in 2017 tot een extreem negatief niveau (figuur 9). Het buitenlandse migratiesaldo per 1.000 inwoners ondervond een gelijkaardig patroon dan het binnenlandse migratiesaldo, maar op een minder extreme manier. Ook lag dit niveau altijd onder het niveau van de provincie en het gewest (figuur 10).

Vervolgens wordt de **samenstelling** van de bevolking besproken. Bij een opsplitsing naar **leeftijd** kan gezien worden dat die samenstelling niet bijzonder veel afwijkt van de samenstelling in de referentiegebieden (figuren 12, 13). Het aandeel jongeren (0-24 jaar) ligt lager (-1,0%) dan in het gewest maar wel hoger (+0,6%) dan in de provincie en het aandeel ouderen (65+ jaar) ligt hoger dan in het gewest (+1,9%) maar lager dan het aandeel in provincie (-1,0%). Qua evolutie kan gezien worden dat het aandeel jongeren sterk is gedaald, net zoals in de provincie en het aandeel ouderen sterk is gestegen, net zoals in de provincie en het gewest van 2011 tot 2017 (figuren 14, 15). Bij een verdere prognose tot en met 2030 valt te zien dat de leeftijdscategorieën <15 jaar, 15-39 jaar en 40-65 jaar verwacht worden te dalen tegen 2030 (respectievelijk -1,5%; -11,9% en -16%) en de andere leeftijdscategorieën verwacht worden te stijgen, wat wijst op een stijgend aantal oude (65+ jaar) mensen (figuur 11.2).

Indien de bevolkingssamenstelling bestudeerd wordt op het vlak van **nationaliteit en herkomst** kan gezien worden dat het aandeel van de mensen met een niet-Belgische herkomst over de jaren heen steeds ver onder het niveau van de referentiegebieden lag (figuur 16). Het absolute aantal mensen met een niet-Belgische herkomst neemt wel licht schommelend toe (+18,2%).

Bij het nader bekijken van de aanwezige vreemde herkomsten (figuur 18) valt op dat de meeste mensen uit Oost-Europese (EU + niet-EU) (141 of 30,4%) of Nederlandse (82 of 19,6%) landen komen.

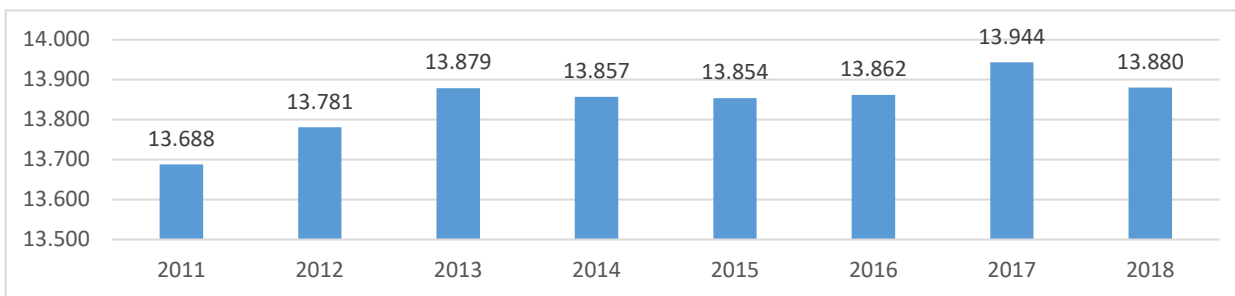
Finaal kan besloten worden dat het bevolkingsaantal in Jabbeke in een golvende beweging lijkt te groeien met wel een recente daling in 2018. De natuurlijke aangroei daalde sterk in 2013, maar herstelde zich daarna over de jaren heen. In het migratiesaldo zijn er opwaartse en neerwaartse bewegingen te zien, met een recente sterke daling in 2017. Bij een verdere prognose tot en met 2030 valt te zien dat de de leeftijdscategorieën <15 jaar, 15-39 jaar en 40-65 jaar verwacht worden te dalen tegen 2030 en de andere leeftijdscategorieën (65+ jaar) verwacht worden te stijgen, wat wijst op een stijgend aantal oude mensen.

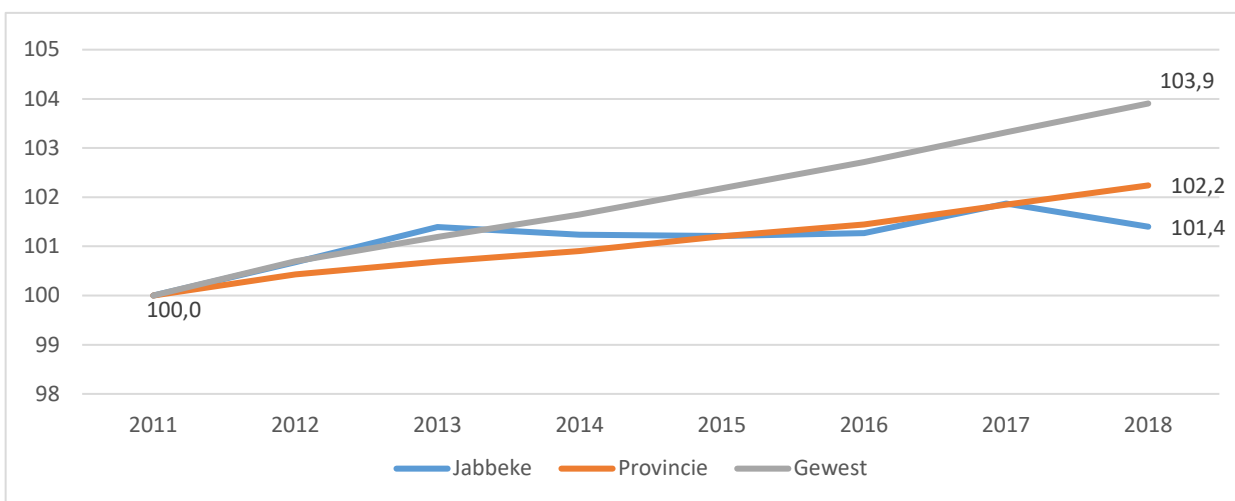
1. Bevolkingsomvang

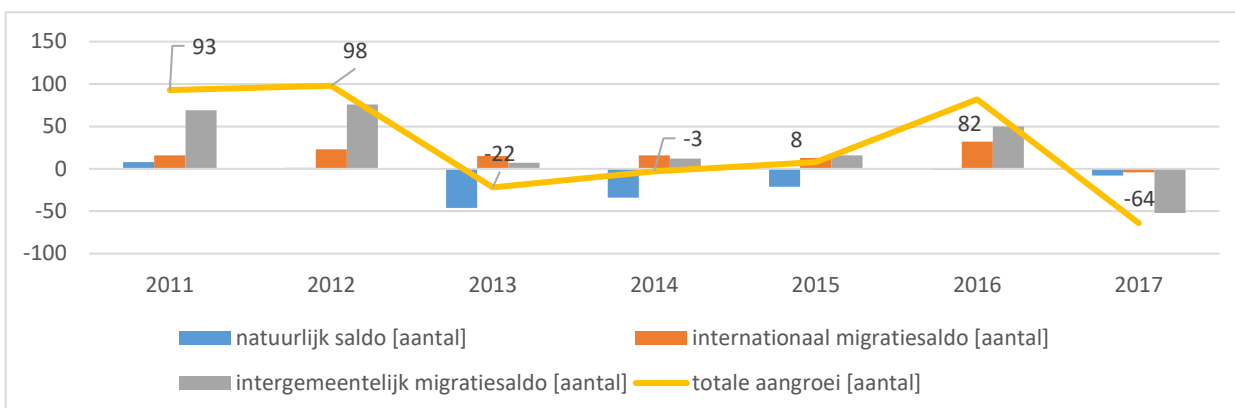
Figuur 1 - Evolutie totale bevolking in de stad/gemeente

Figuur 2 - Evolutie totale bevolking (2011 = 100)

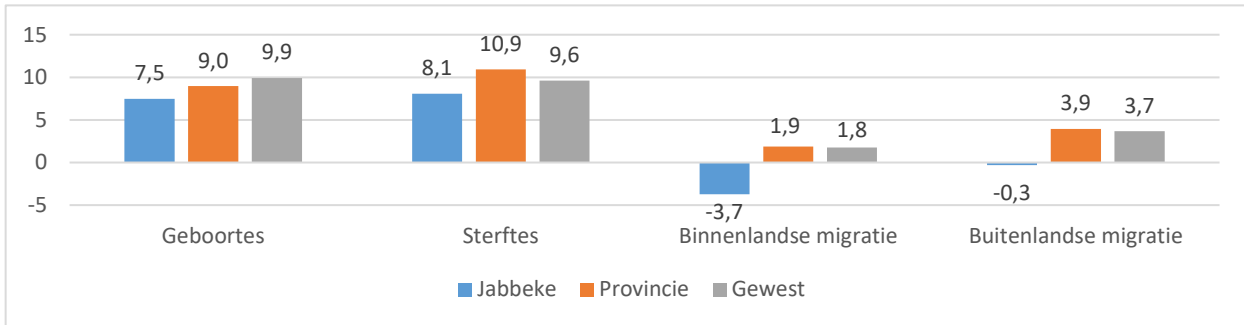
Figuur 3 - Overzicht bevolkingsevolutie in de stad/gemeente

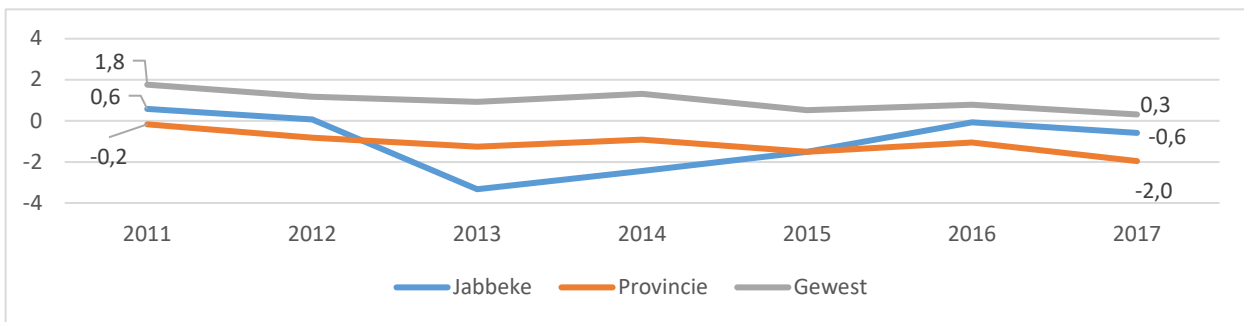
2. Evolutie van de bevolking

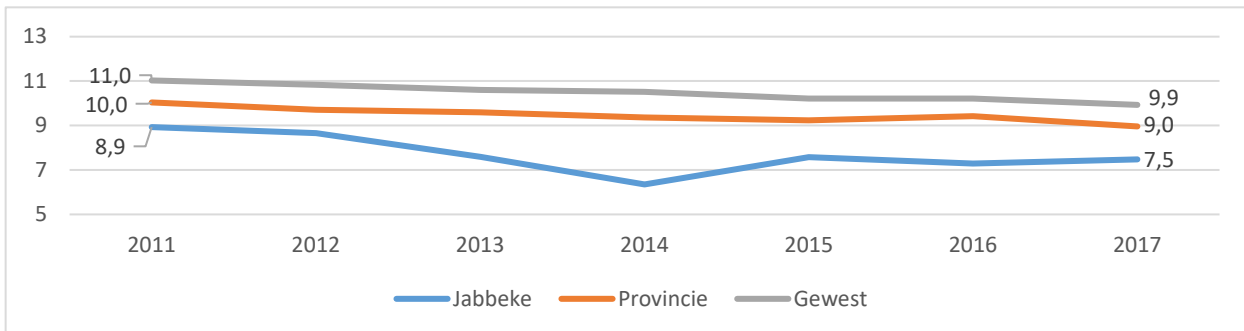
Figuur 4 - Gemiddeld # geboortes, sterftes, binnenlandse migratie en buitenlandse migratie per jaar per 1.000 inwoners (2017)

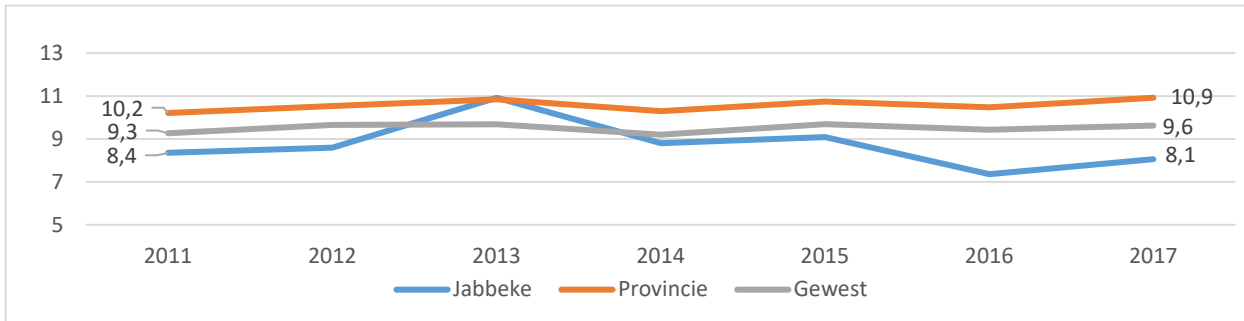
Figuur 5 - Evolutie natuurlijke aangroei per 1.000 inwoners

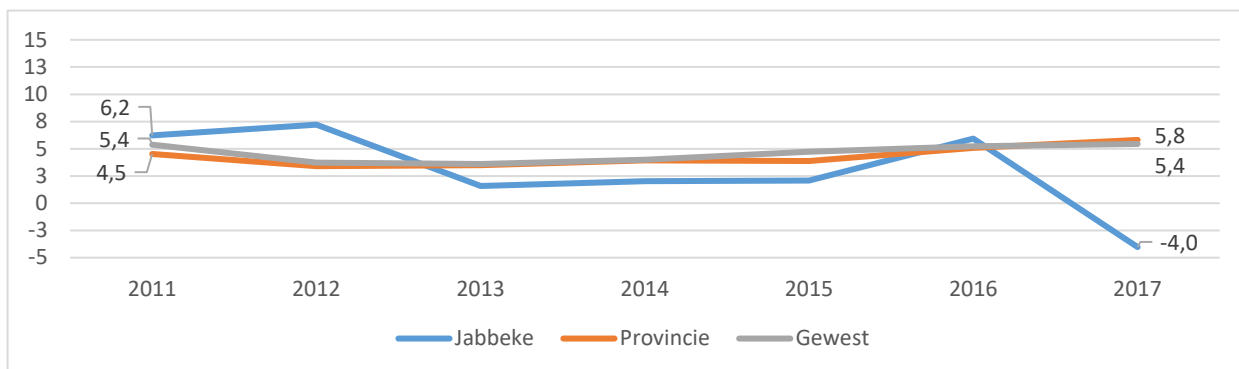
Figuur 6 - Evolutie geboortes per 1.000 inwoners

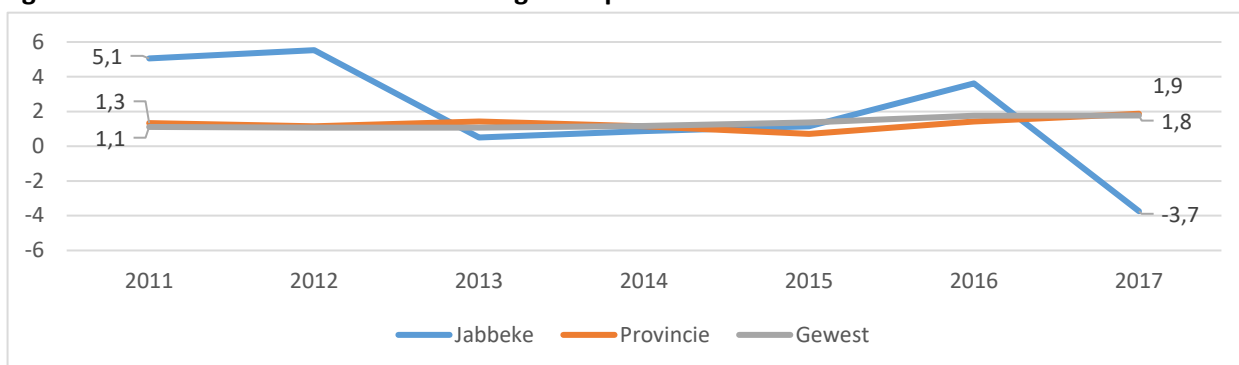
Figuur 7 - Evolutie sterfte per 1.000 inwoners

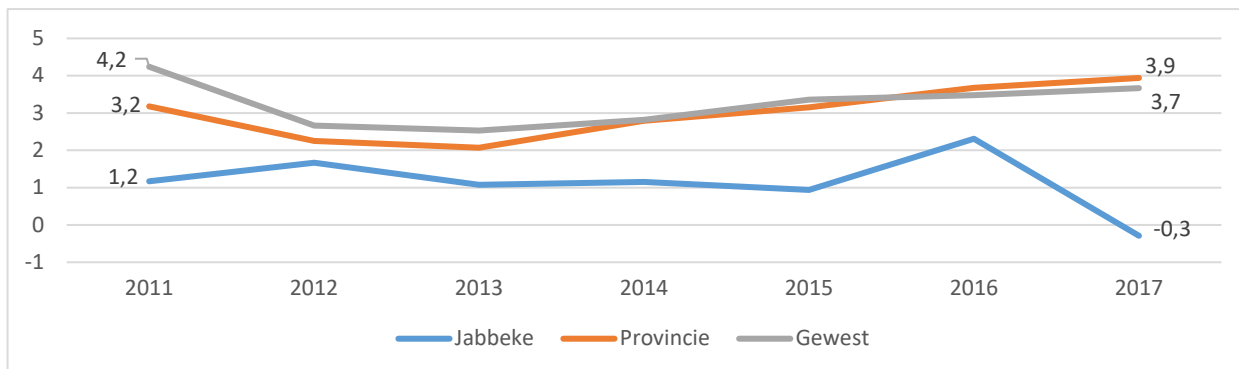
Figuur 8 - Evoluitie aantal migraties per 1.000 inwoners

Figuur 9 - Evoluitie aantal binnenlandse migraties per 1.000 inwoners

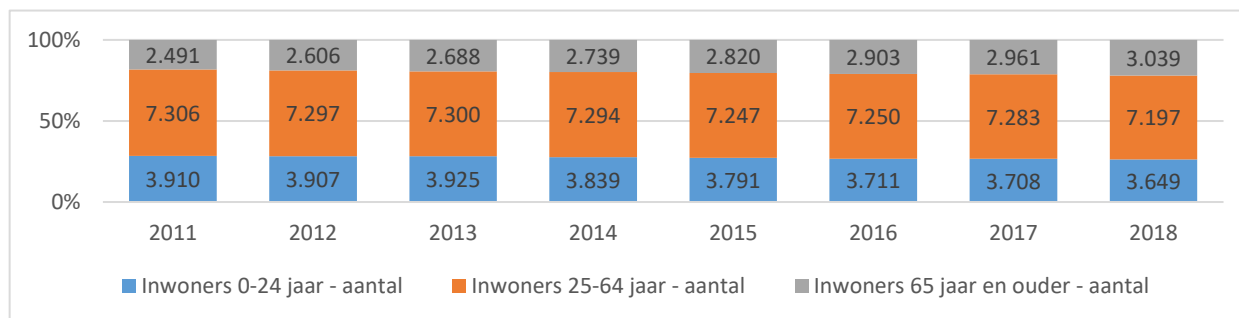
Figuur 10 - Evoluitie aantal buitenlandse migraties per 1.000 inwoners

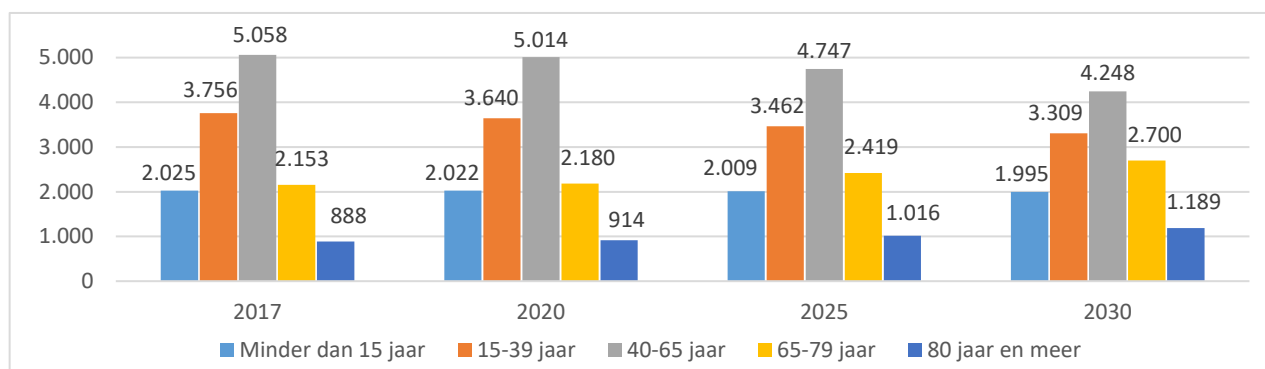
3. Samenstelling van de bevolking

3.1 Naar leeftijd

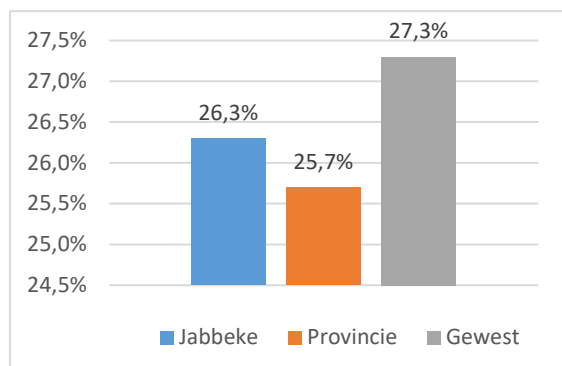
Figuur 11.1 - Evolutie leeftijdsgroepen in de stad/gemeente

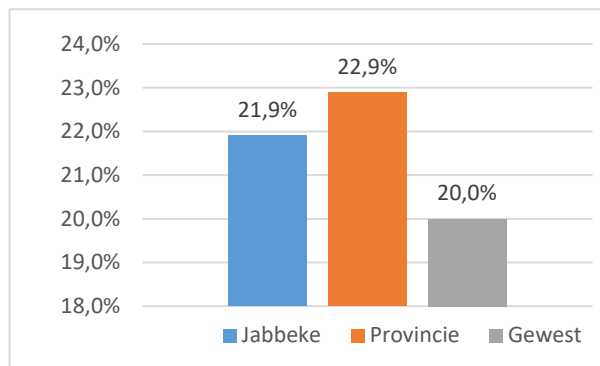
Figuur 11.2 - Prognose evolutie leeftijdsgroepen in de stad/gemeente

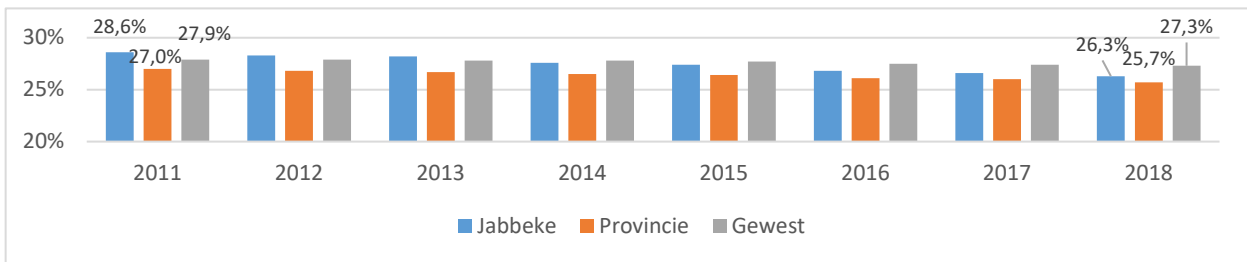
Figuur 12 - Aandeel 0-24 jarigen (2018)

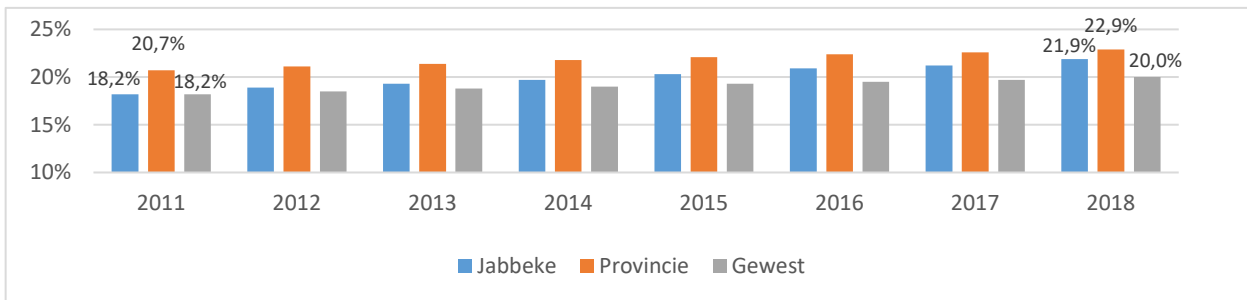
Figuur 13 - Aandeel 65+ jarigen (2018)

Figuur 14 - Evolutie van het aandeel 0-24 jarigen

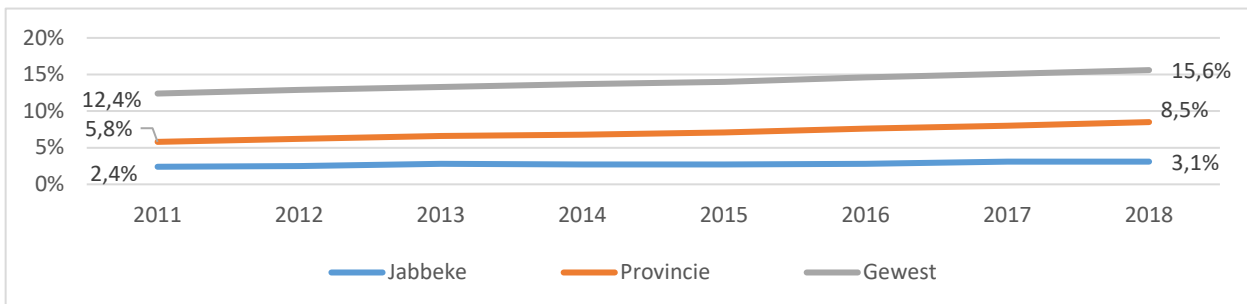

Figuur 15 - Evolutie van het aandeel 65+ jarigen

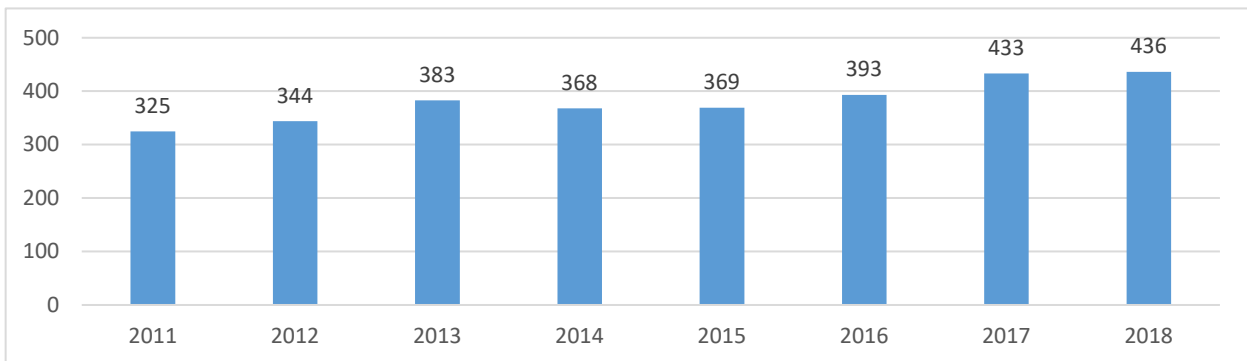

3.2 Naar nationaliteit en herkomst

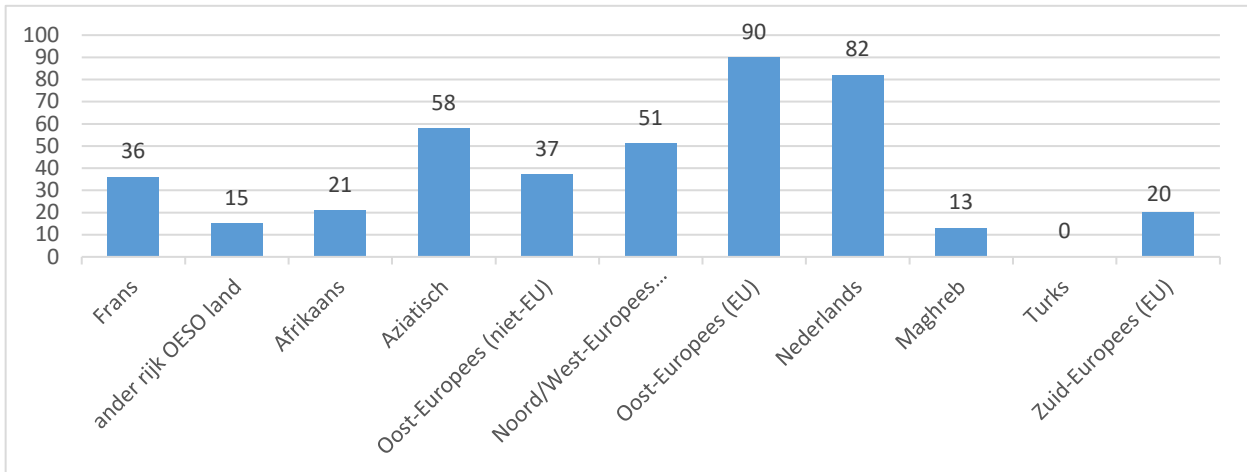
Figuur 16 - Evolutie aantal vreemdelingen (niet-Belgische herkomst) t.o.v. alle inwoners

Figuur 17 - Evolutie aantal vreemde nationaliteiten in de stad/gemeente (niet-Belgische herkomst)

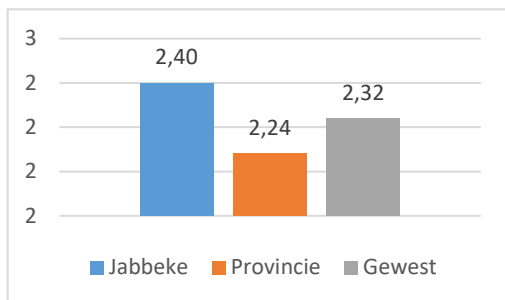

Figuur 18 - Vergelijking vreemde nationaliteiten in de stad/gemeente (niet-Belgische herkomst) (2018)

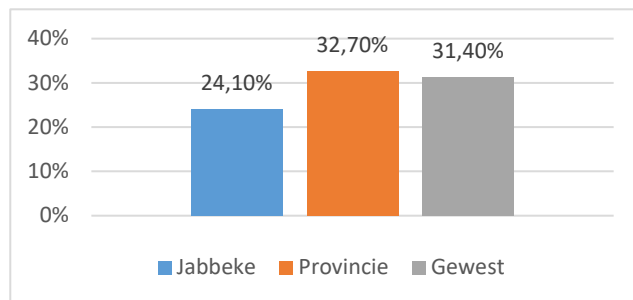

3.3 Naar huishoudens en burgerlijke staat

Figuur 19 - Gemiddeld aantal personen per privaat huishouden (2018)

Figuur 20 - Alleenstaanden ten opzichte van particuliere huishoudens (2018)

B. Huisvesting

Inleiding

Om een duidelijk beeld te krijgen over de huisvesting in de gemeente werden meerdere elementen bestudeerd. Het aantal verkooptransacties en de verkoopprijzen geven een algemeen beeld over de trends op de lokale vastgoedmarkt. In combinatie met het inkomen van de lokale bevolking kan de betaalbaarheid ingeschat worden. Ook de rol van de huisvesting voor de sociale zekerheid zorgt voor de vervollediging van het overzicht.

Volgens het Federaal Planbureau zal het aantal éénpersoonshuishoudens verder stijgen in Vlaanderen, voornamelijk omwille van de vergrijzing. 40% van de particuliere huishoudens zal in 2060 bestaan uit één persoon.

Op lokaal niveau en volgens statistische analyse, is er een verband tussen de vergrijzing en verouderd onroerend patrimonium, kleinere woningen en minder wooncomfort. Gemeenten met een sterke aangroei van bevolking, kennen meestal ook onder andere meer verkopen en meer nieuwbouwwoningen en bijgevolg een stijging van het kadastraal inkomen. Ook de hoogte van inkomen van de migrerende bevolking kan een impact hebben op de vastgoedmarkt (bv. gemeenten die aantrekkelijk zijn voor welstellende senioren, gemeenten die politieke vluchtelingen opvangen).

Samenvatting

Voor Jabbeke kan een schommelende trend worden waargenomen voor het **aantal verkooptransacties** van zowel de woonhuizen als de appartementen (figuur 21). Er worden echter wel relatief weinig appartementen verkocht volgens de cijfers van het Kadaster. Met betrekking tot het laag aantal verkochte appartementen moet de opmerking worden gemaakt dat er op heden 112 appartementen vergund zijn voor de jaren 2017-2018. Voor 2019 zijn er reeds 2 appartementen en de 45 appartementen in aanvraag voor het inbreidingsproject Jabbeke-Centrum. De evolutie van de verkooptransacties voor woonhuizen volgde ongeveer dezelfde schommelingen als die in de referentiegebieden, met wel iets hogere relatieve groei in 2013 en 2014 en lagere relatieve groei in 2012 (figuur 22). Voor de evolutie van de verkooptransacties van appartementen kan gezien worden dat het niveau van verkoop t.o.v. 2011 in Jabbeke meestal vrij ver boven het niveau van de provincie en het gewest lag (figuur 23). Dit komt uiteraard door het heel lage aantal transacties voor appartementen in 2011, wat slechts kleine absolute wijzigingen al relatief zwaar doet doorwegen.

De prijzen voor de woonhuizen lijken over het algemeen sterk te stijgen in Jabbeke, buiten een daling in 2016 (figuur 24). Er moet worden opgemerkt dat de data rond de appartementsprijzen uit het kadaster in meerdere jaren onvolledig was, waardoor deze voor Jabbeke niet verder worden getoond in het rapport. De woonhuisprijzen in Jabbeke lagen steeds boven de niveaus van zowel de provincie en het gewest, en stegen ook relatief sneller over de jaren heen (figuur 25). Voor de appartementen kan in het gewest een stijging worden waargenomen over de jaren (figuur 26).

In combinatie met de gemiddelde belastbare inkomens kan ook een indicatie van de **betaalbaarheid** van de regio's worden opgemaakt. De betaalbaarheid wordt gerepresenteerd met behulp van een duurheidsratio, die wordt berekend door de verhouding van de gemiddelde (of mediaan) woonprijs op het gemiddeld belastbaar inkomen. Een hoge ratio vertaalt zich dus in een minder betaalbare situatie voor de bewoners.

Voor alle referentiegebieden kan een stijging in het gemiddeld belastbaar inkomen worden waargenomen van rond de 12% van 2011 tot 2016, terwijl dit voor Jabbeke ongeveer 14,4% was. De gemiddelde inkomens in Jabbeke lagen ook altijd boven de inkomens van de provincie en het gewest (figuur 27). In combinatie met de woonhuisprijzen, vertaalt dit zich wel nog steeds in een hogere duurheidsratio van de woonhuizen die altijd boven de niveaus van de provincie en het gewest valt (figuur 28). Voor de duurheidsratio van de appartementen (figuur 29) kon geen berekening gemaakt worden voor de gemeente door het ontbreken van eenduidige cijfers voor appartementsprijzen.

Wanneer naast de prijzen van de woningen ook de dichtheid wordt bekeken, kan gezien worden dat de bevolkingsdichtheid per km² in Jabbeke vrij stabiel is gebleven, net zoals in de referentiegebieden. De bevolkingsdichtheid ligt wel ver onder de niveaus van de referentiegebieden (figuur 30).

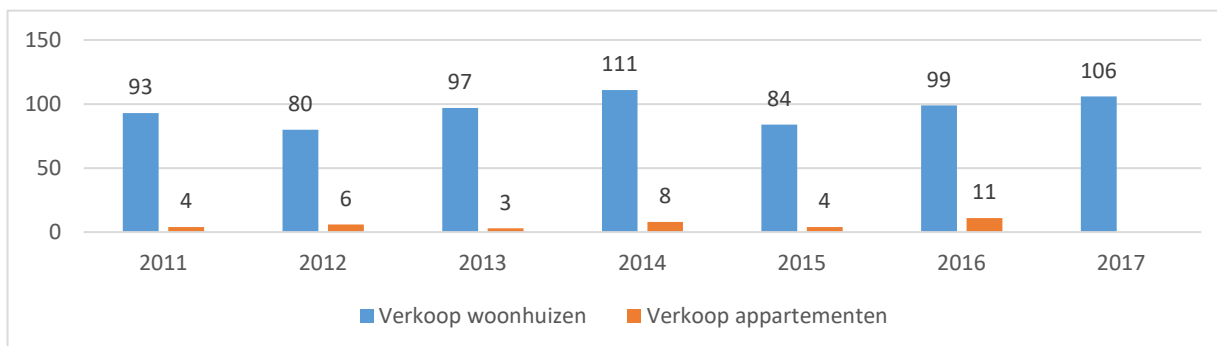
Op het vlak van **sociale** huisvesting heeft Jabbeke relatief weinig accommodatie in vergelijking met de provincie en het gewest. Het aantal sociale huurwoningen ten opzichte van particuliere huishoudens (1,5%) ligt er veel lager dan in de provincie (6,3%) en in het gewest (5,9%) (figuur 31). Er waren in 2018 wel al een stuk meer sociale huurwoningen dan in 2014 (+14 sociale huurwoningen) (figuur 32). In het kader van het project Varsenare-Noord worden er tevens via de sociale huisvestingmaatschappij bijkomend 75 woningen voor sociale huisvesting voorzien.

Finaal kan besloten worden dat Jabbeke een schommelende trend ervaart in het aantal verkooptransacties van zowel de woonhuizen als de appartementen. Die trend gaat gepaard met een stijging in de mediaan vastgoedprijzen voor de woonhuizen. De duurheidsratio voor de woonhuizen ligt ondanks de hoge gemiddelde inkomens vrij hoog. Er is relatief weinig sociale huisvesting in Jabbeke wanneer vergeleken wordt met de provincie en het gewest. Het absolute aantal sociale huisvestingen steeg wel van 2014 tot 2018.

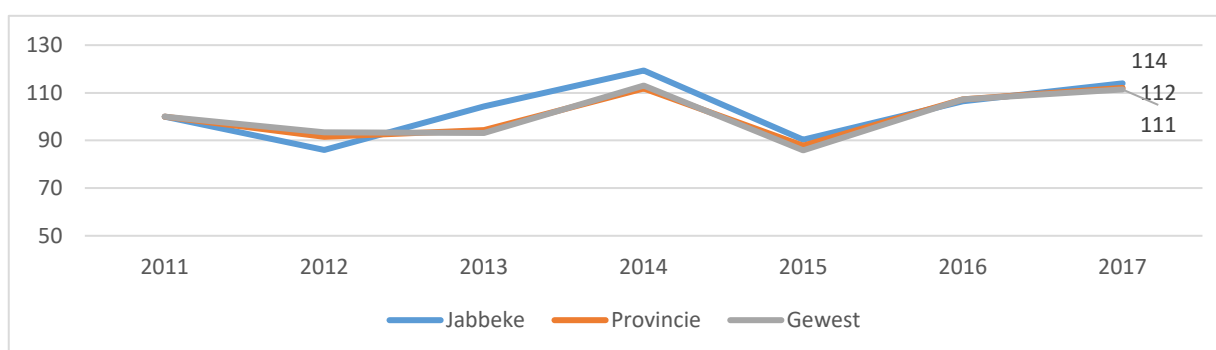
4. Evolutie verkoop huizen en appartementen

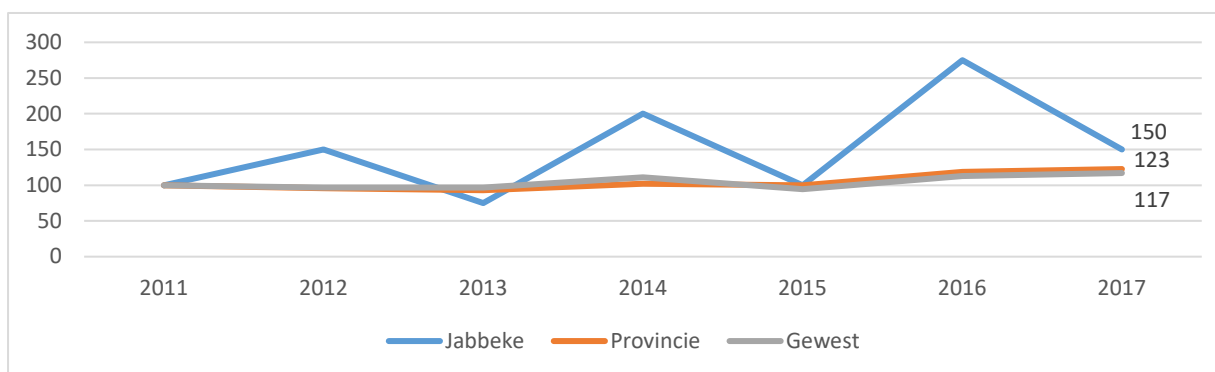
Figuur 21 - Verkoop woonhuizen en appartementen in de stad/gemeente

Figuur 22 - Evolutie verkoop woonhuizen (2011 = 100)

Figuur 23 - Evolutie verkoop appartementen (2011 = 100)

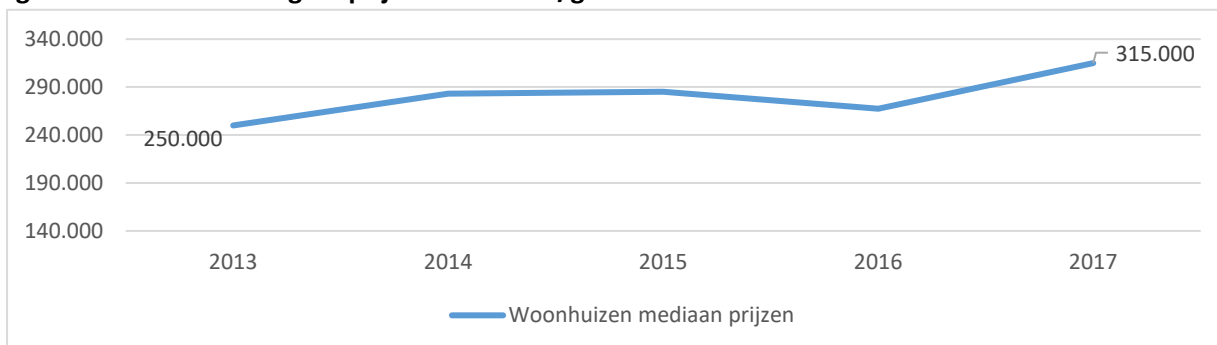

5. Evolutie en vergelijking van vastgoedprijzen

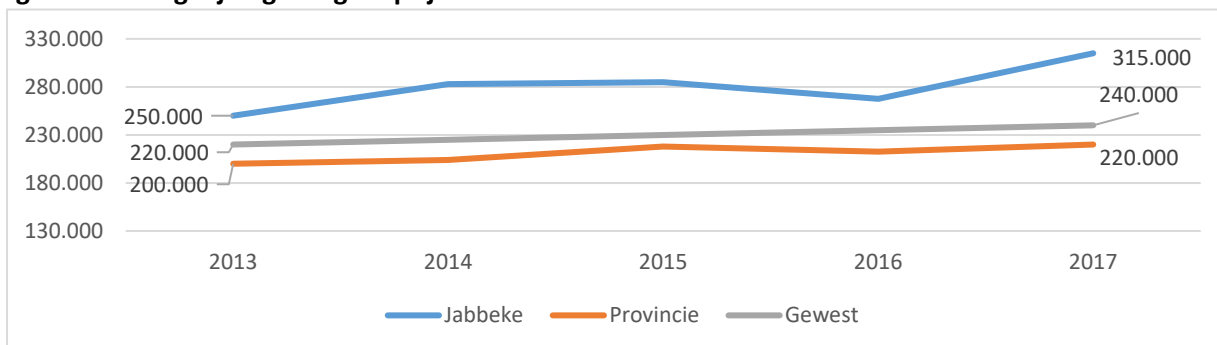
5.1 Evolutie van vastgoedprijzen

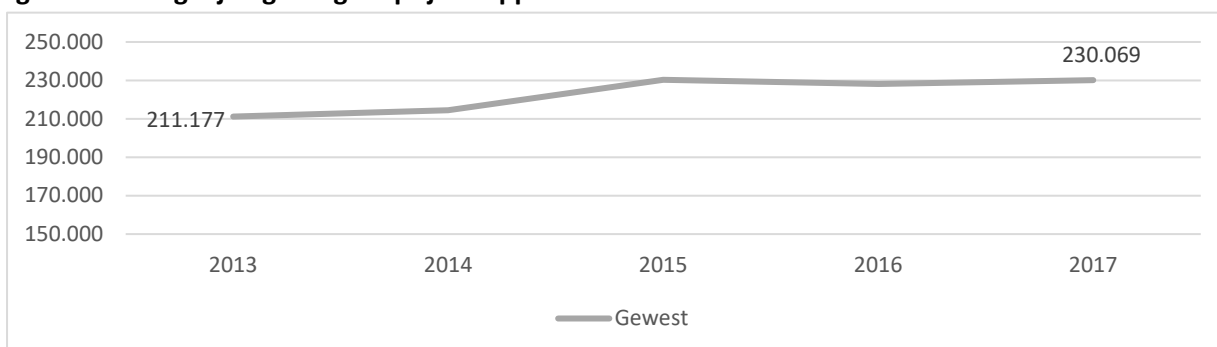
Figuur 24 - Evolutie vastgoedprijzen in de stad/gemeente

Figuur 25 - Vergelijking vastgoedprijzen woonhuizen

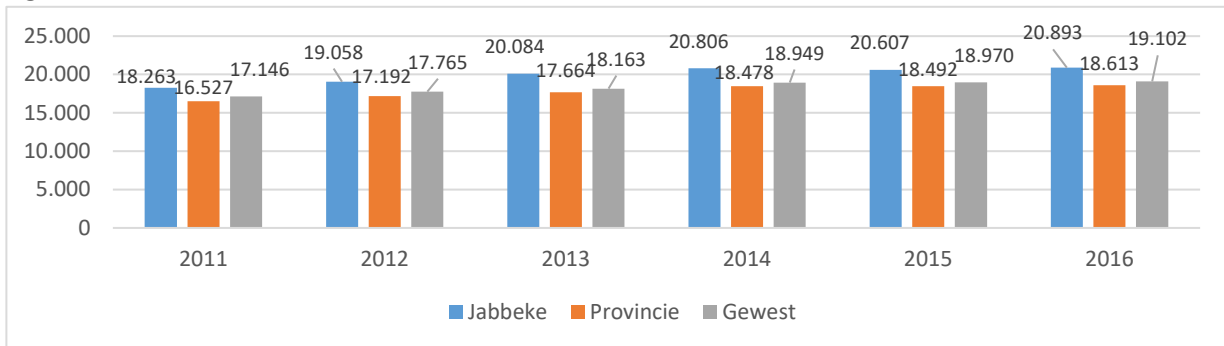
Figuur 26 - Vergelijking vastgoedprijzen appartementen

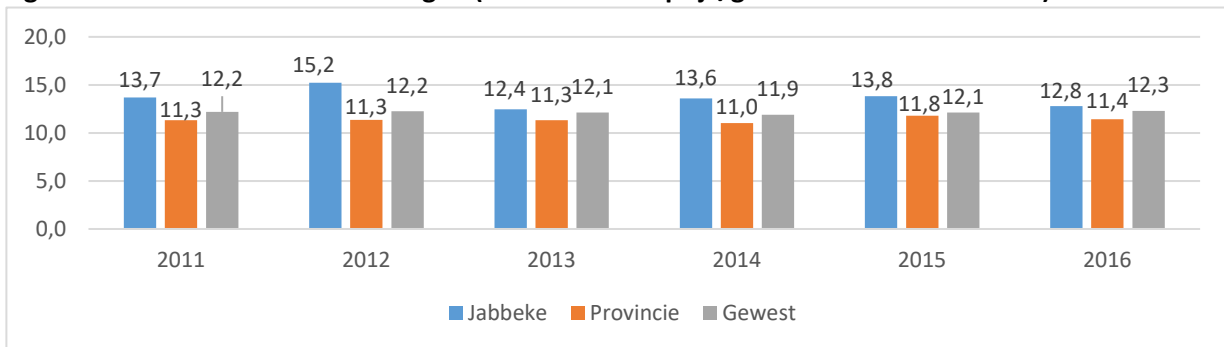
Data voor de appartementsprijzen in Jabbeke was niet eenduidig beschikbaar

5.2 Betaalbaarheid van de woningen

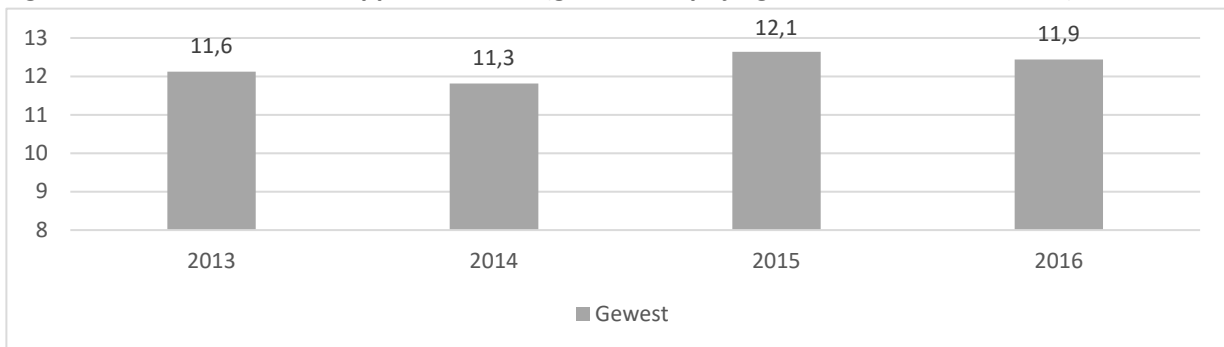
Figuur 27 - Gemiddeld belastbaar inkomen

Figuur 28 - Duurheidsratio - woningen (mediaan woonprijs/gem. belastbaar inkomen)

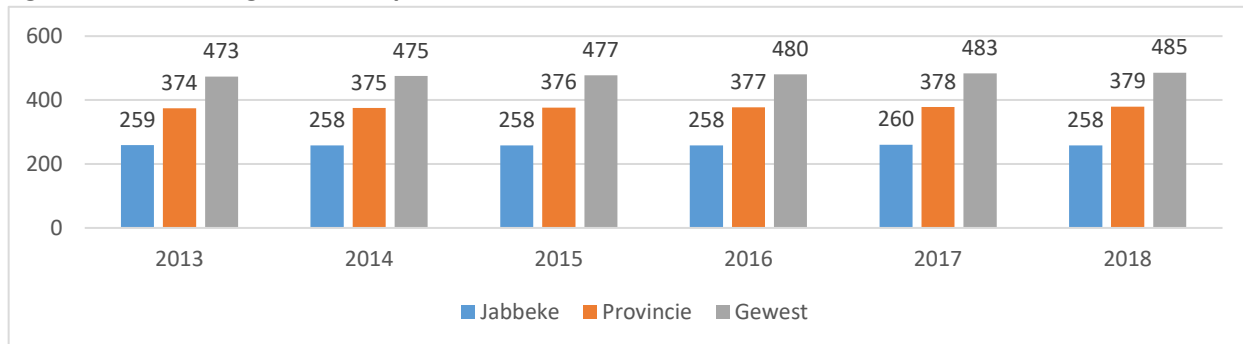
Figuur 29 - Duurheidsratio - appartementen (gem. woonprijs/gem. belastbaar inkomen)

Data voor de appartementsprijzen in Jabbeke was niet eenduidig beschikbaar

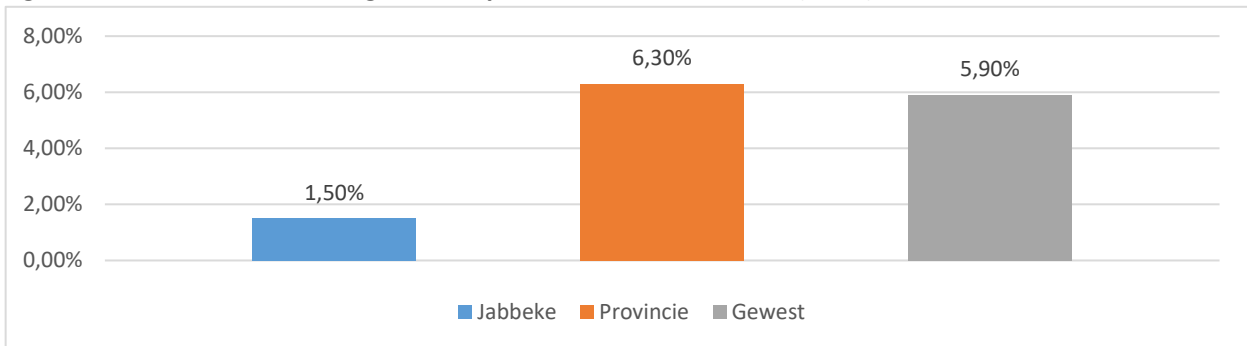
5.3 Bevolkingsdichtheid

Figuur 30 - Bevolkingsdichtheid per km²

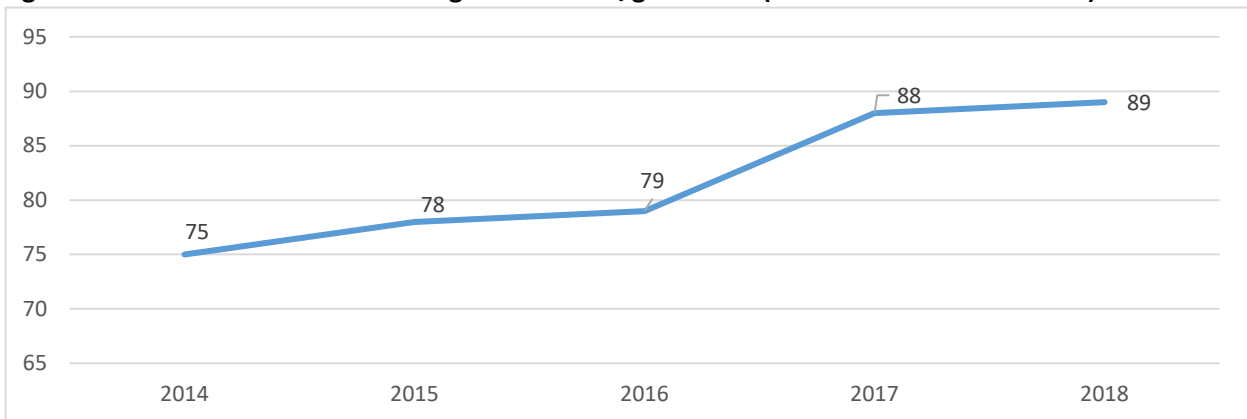

5.4 Sociale huurwoningen

Figuur 31 - Sociale huurwoningen t.o.v. particuliere huishoudens (2017)

Figuur 32 - Aantal sociale huurwoningen in de stad/gemeente (verhuurd door SVK + SHM)

C. Leven en vrije tijd

Inleiding

Een belangrijk element van een omgevingsanalyse vormt de aantrekkelijkheid van de buurt en de gemeente. Om de aantrekkelijkheid van Jabbeke verder te bekijken, zijn er 7 tevredenheids- / veiligheids-indicatoren, waarnaar verder zal verwezen worden:

- Woonomgeving
- Cultuur en vrije tijd
- Natuur en milieu
- Veiligheid
- Ouderenzorg
- Onderwijs
- Mobiliteit

Die indicatoren worden ook vergeleken met de cluster en het gewest (en soms de provincie wanneer clusterdata niet beschikbaar is). Meer info over de cluster kan gevonden worden in de appendix. In de samenvatting worden de zeven elementen verder besproken.

Samenvatting

Als eerste element is er de **woonomgeving**. Hierbij kan vastgesteld worden dat 78% van de ondervraagden tevreden is over de gemeente. Jabbeke scoort hier iets minder dan de cluster (79%) maar wel net beter dan het gewest (77%). Verder was 69% van de ondervraagden expliciet fier op de gemeente, wat ook een lagere of gelijke score is dan in de cluster en het gewest (figuren 33, 35).

Op het vlak van **cultuur en vrije tijd** scoort Jabbeke op alle aspecten vrij tot heel goed. Vooral voor de tevredenheid over sportvoorzieningen en culturele voorzieningen wordt goed gescoord, waar voor Jabbeke respectievelijk 85% en 74% van de ondervraagden tevreden is (figuren 36, 38). Voor recreatievoorzieningen, en uitgaansgelegenheden scoort Jabbeke lagere cijfers (respectievelijk 72% en 44% tevreden) die weliswaar nog steeds boven de scores van de referentiegebieden liggen (vb. slechts 25% tevreden over uitgaansgelegenheden) (figuren 37, 39).

Op het vlak van **natuur en milieu** zijn de cijfers die uit de ondervraging komen opnieuw niet slecht. 80% van de ondervraagden is tevreden over het groen in de gemeente (vs. gemiddeld 78,5% voor de cluster en het gewest) (figuur 40), en 83% vindt dat er voldoende aanbod van het groen is (vs. gemiddeld 84,5% voor de cluster en het gewest) (figuur 41). Er kan echter wel vastgesteld worden dat de gemiddelde CO₂-uitstoot per inwoner in de meest recent gemeten jaren hoger ligt dan in het gewest en de provincie en dat de uitstoot per inwoner ook licht is gestegen van 2014-2016 (figuur 42). Deze CO₂-uitstoot lijkt voornamelijk van particulier en commercieel vervoer te komen (figuur 42.1).

Rond **veiligheid** scoort Jabbeke gelijkaardig aan of beter dan de cluster en het gewest. Op het vlak van veiligheidsgevoel voelt 91% van de ondervraagden zich altijd veilig in de gemeente (vs. 89% in de cluster en 86% in het gewest), en 93% meldt dat ze nooit of zelden met vandalisme te maken hebben (vs. 91% in de cluster en 85% in het gewest) (figuren 43, 45).

Als vijfde element is er de **ouderenzorg**. Van figuur 46 valt af te leiden dat 65% van de ondervraagden tevreden is over de ouderenvoorzieningen. Op dit vlak scoort Jabbeke minder goed dan het gewestgemiddelde (72%), maar wel licht beter dan het clustergemiddelde (63%). Het aanbod in de ouderenzorg varieert naargelang het type centrum. Jabbeke biedt voor de lokale dienstencentra geen aanbod aan in aantal centra (gebouwen/uitbatingsplaatsen) en aantal woongelegenheden (figuur 47). Voor de dagverzorgingscentra biedt de gemeente relatief meer aanbod aan per oudere dan in de provincie en het gewest en voor de woonzorgcentra, centra voor kortverblijf en assistentiewoningen minder. Er moet worden opgemerkt dat in de loop van 2019 er in gebruikname zal worden gedaan van een belangrijk assistentiewoningenproject van 93 eenheden.

Het volgende element is het **onderwijs**. Van de ondervraagden is 92% tevreden over het onderwijs, wat boven de score van de cluster (86%) en van het gewest (88%) valt (figuur 48). Op het vlak van schoolse achterstand kan verder afgeleid worden dat 8% van de leerlingen lager onderwijs één of meer jaren schoolse achterstand had in 2017. Dit is een score die onder die van de provincie (12,2%) en die van het gewest (12,2%) ligt (figuur 49). Jabbeke toont hier een dalend patroon over de jaren heen. Ook kan vastgesteld worden dat 2% van de leerlingen secundair onderwijs twee of meer jaar schoolse achterstand had in 2017, wat opnieuw een beter cijfer is dan in de provincie (3,9%) en het gewest (5,2%) (figuur 50).

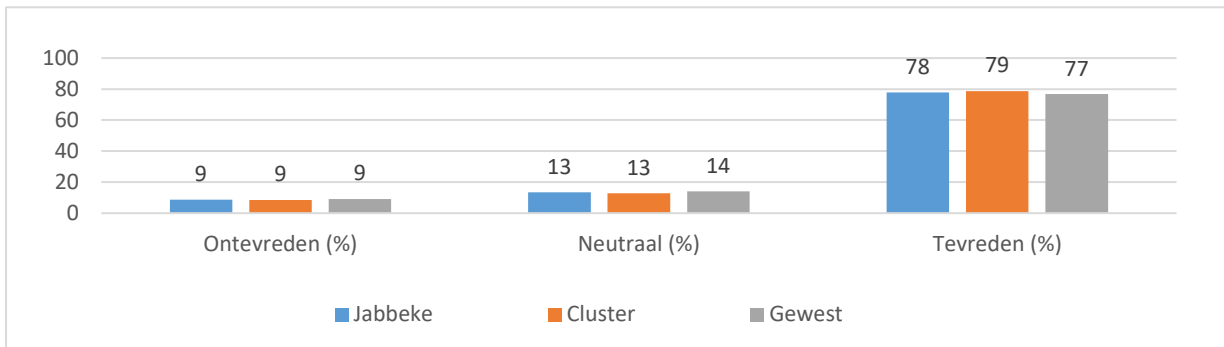
Als laatste element is er de **mobiliteit** in de gemeente. Hierbij worden twee belangrijke alternatieven voor de wagen geanalyseerd: het openbaar vervoer en de fiets. Jabbeke scoort hier relatief goed of voldoende op het vlak van openbaar vervoer en de fiets. 60% van de ondervraagden vindt dat er voldoende openbaar vervoer is in de gemeente (vs. 46% en 56% in de cluster en het gewest) (figuur 51). Daartegenover vindt 47% van de ondervraagden dat er voldoende fietspaden zijn in de gemeente (vs. 34% en 42% in de cluster en het gewest), en is er ook 53% tevredenheid over de staat van de fietspaden (vs. 40% en 45% in de cluster en het gewest) (figuren 52, 53). Wat hier opvalt zijn de toch wel positieve score in vergelijking met de cluster ondanks dat de cijfers in absoluut aantal laag lijken.

We kunnen **besluiten** dat Jabbeke een algemene tevredenheid heeft van 7,8 op 10. Jabbeke scoort vrij goed op de meeste aspecten in vergelijking met de referentiegebieden.

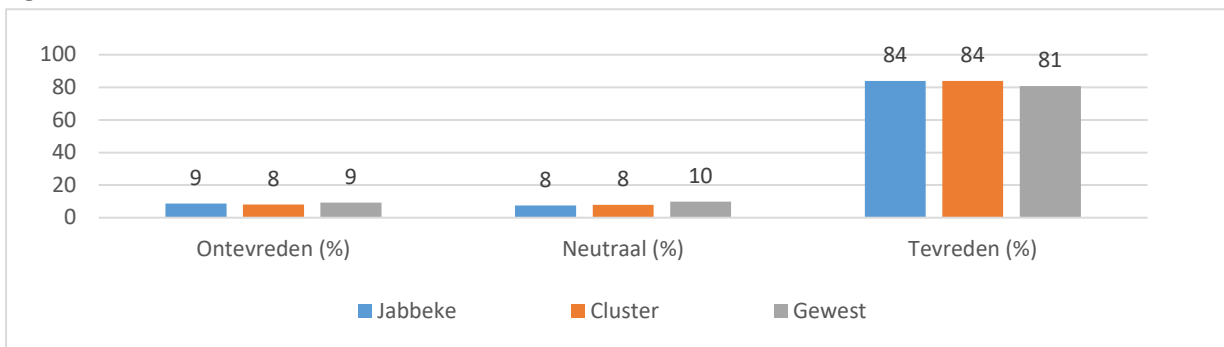

6. Algemene tevredenheid

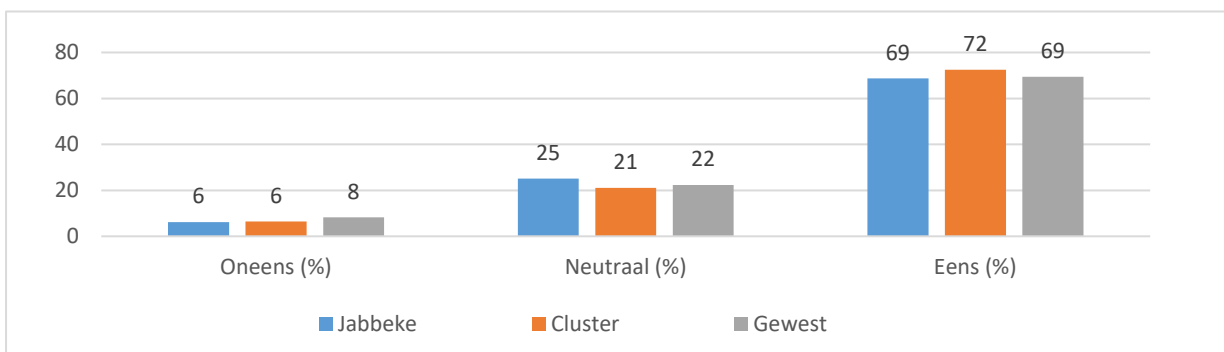
Figuur 33 - Tevredenheid over de stad/gemeente - 2017

Figuur 34 - Tevredenheid over de buurt - 2017

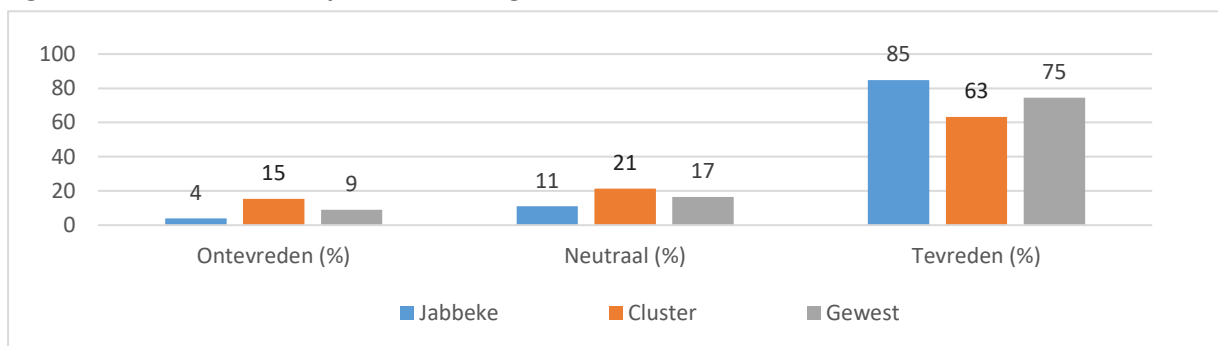

Figuur 35 - Fierheid over de stad/gemeente - 2017

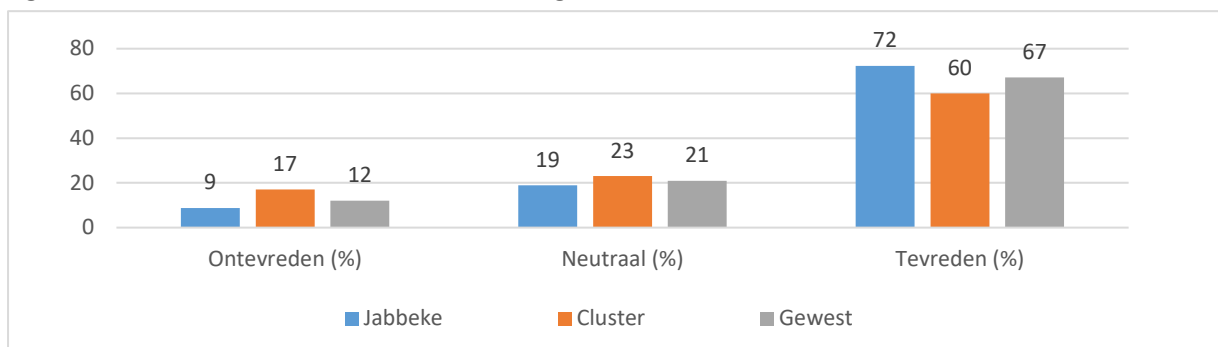

7. Cultuur en vrije tijd

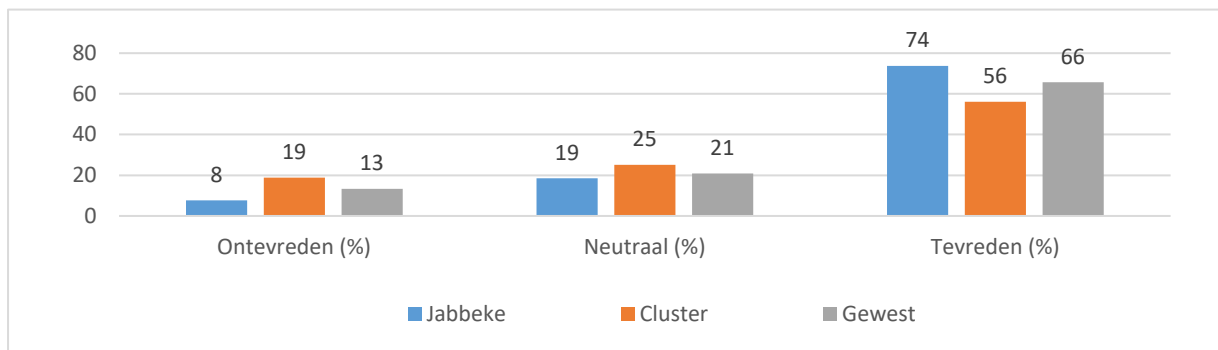
Figuur 36 - Tevredenheid sportvoorzieningen - 2017

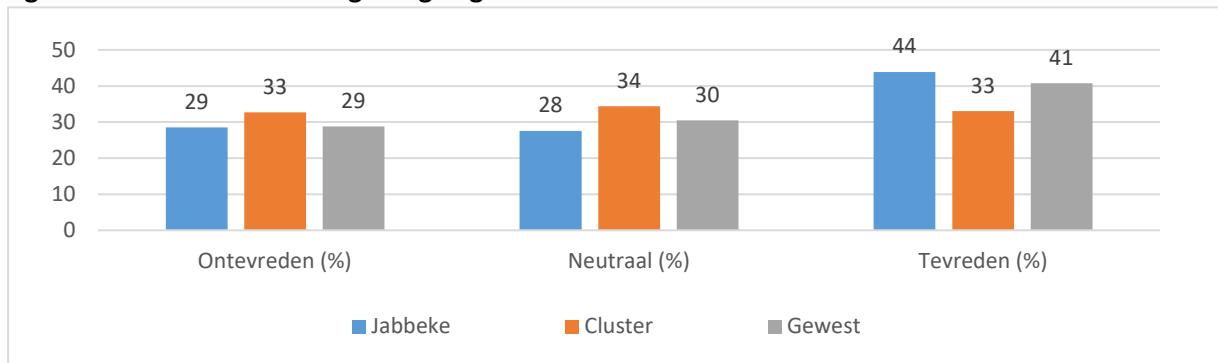
Figuur 37 - Tevredenheid recreatievoorzieningen - 2017

Figuur 38 - Tevredenheid culturele voorzieningen - 2017

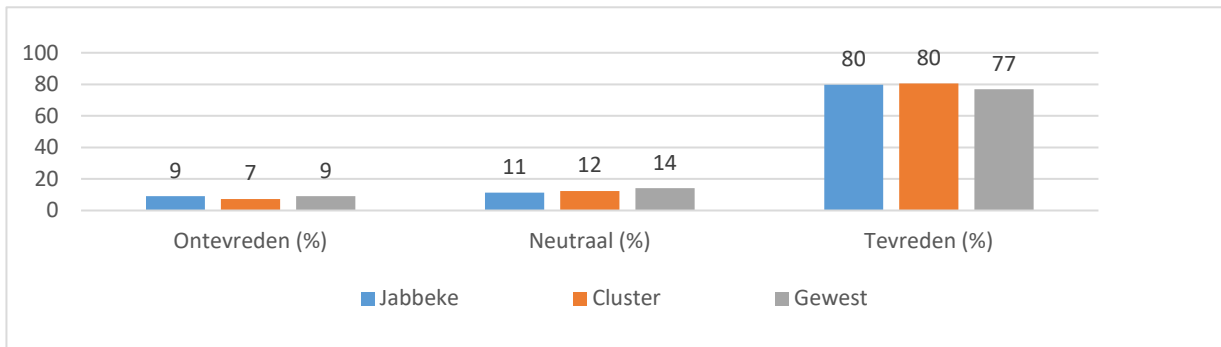
Figuur 39 - Tevredenheid uitgaansgelegenheden - 2017

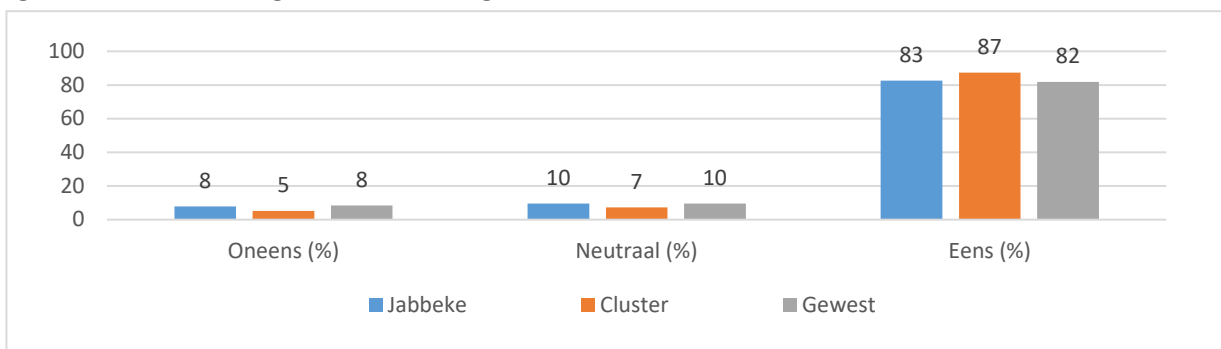
8. Natuur en milieu

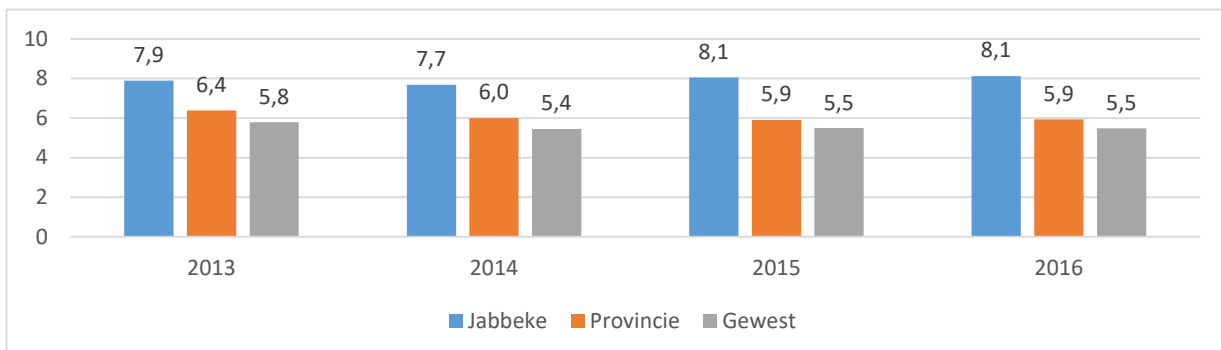
Figuur 40 - Tevredenheid over het groen - 2017

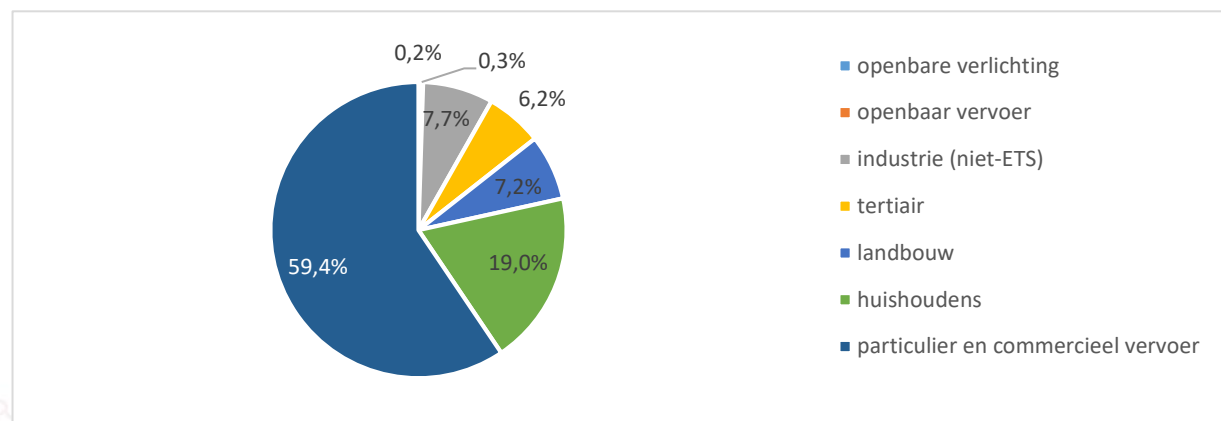
Figuur 41 - Voldoende groen in de stad/gemeente - 2017

Figuur 42 - CO₂-uitstoot per inwoner (ton)

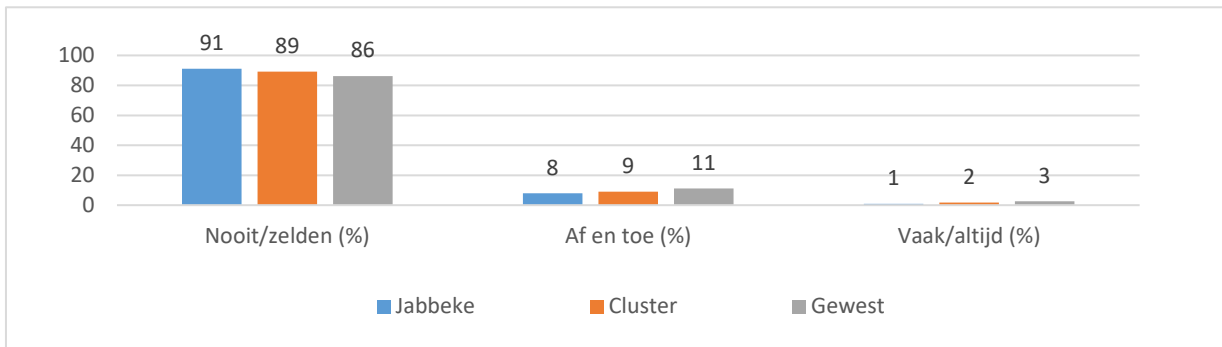

Figuur 42.1 - CO₂-uitstoot per categorie (%)

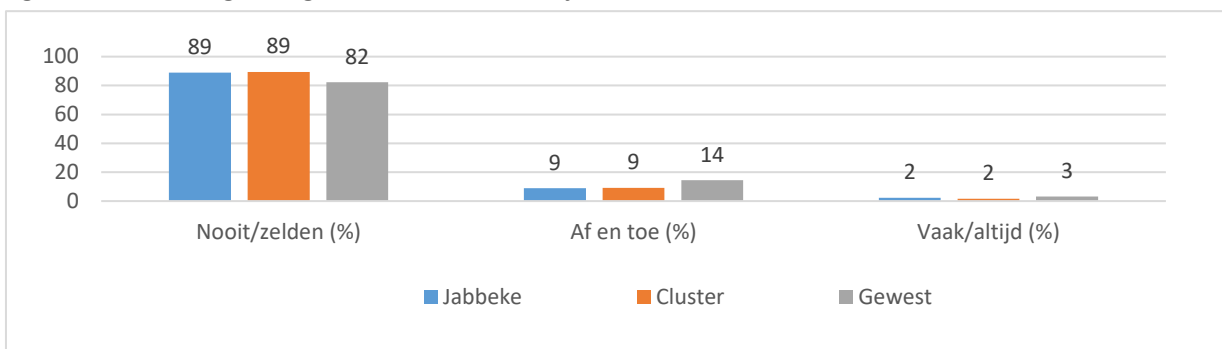

9. Veiligheid

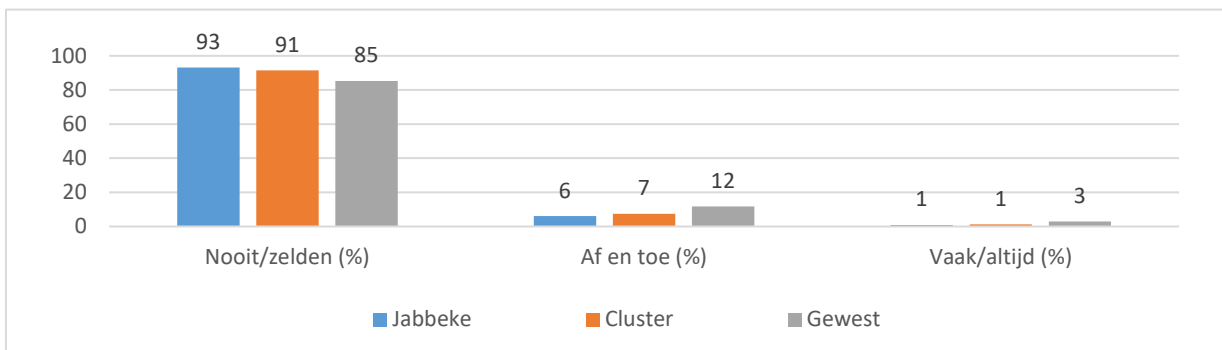
Figuur 43 - Onveiligheidsgevoel in de stad/gemeente - 2017

Figuur 44 - Onveiligheidsgevoel in de buurt/wijk - 2017

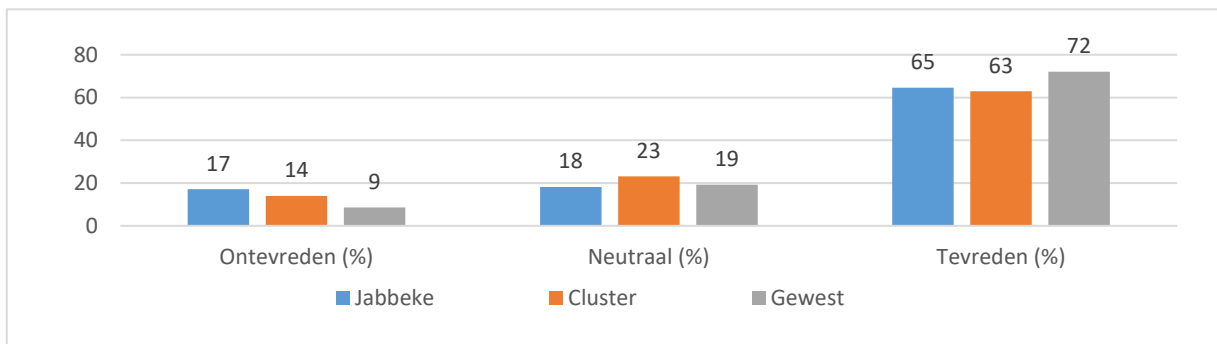
Figuur 45 - Vandalisme - 2017

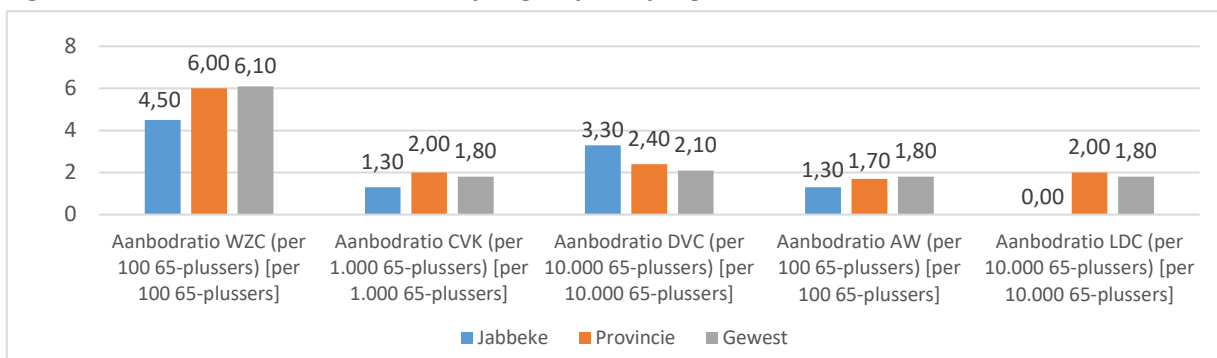
10. Ouderenzorg

Figuur 46 - Tevredenheid ouderenvoorzieningen - 2017

Figuur 47 - Overzicht van aanbodratio per groep 65+ jarigen - 2018

WZC = Woonzorgcentra

CVK = Centra voor kortverblijf

DVC = Dagverzorgingscentra

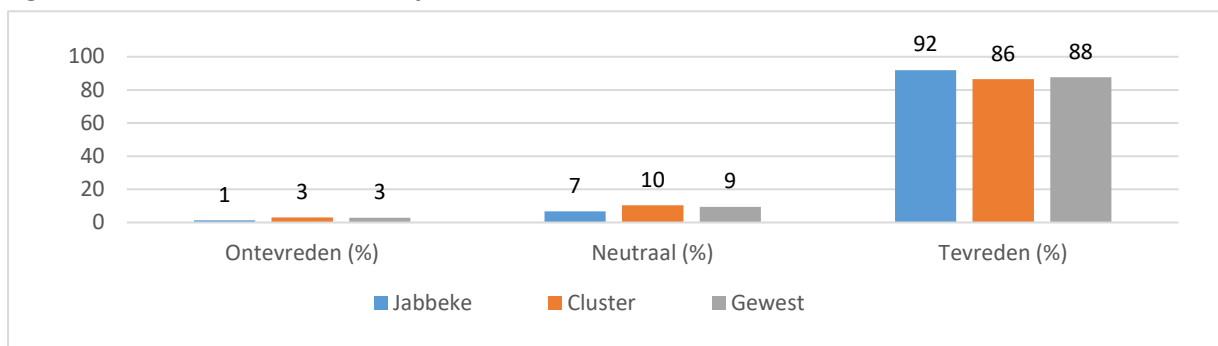
AW = Assistentiewoningen

LDC = Lokaal dienstencentra

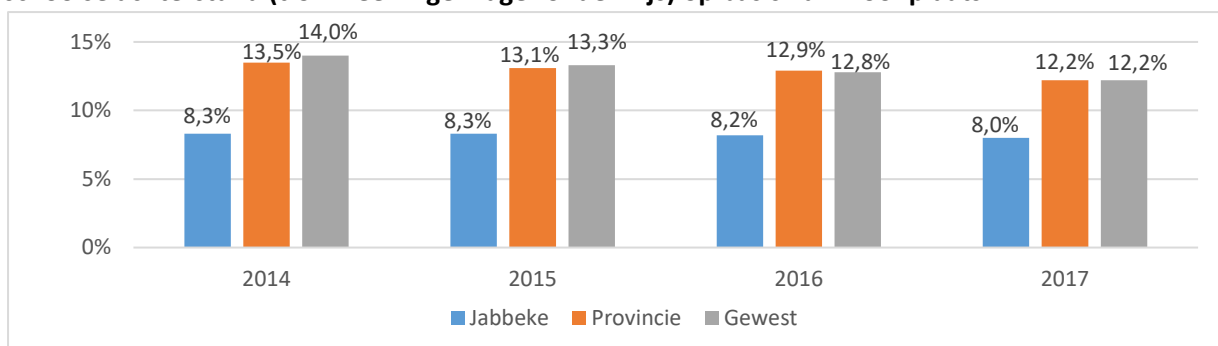
11. Onderwijs

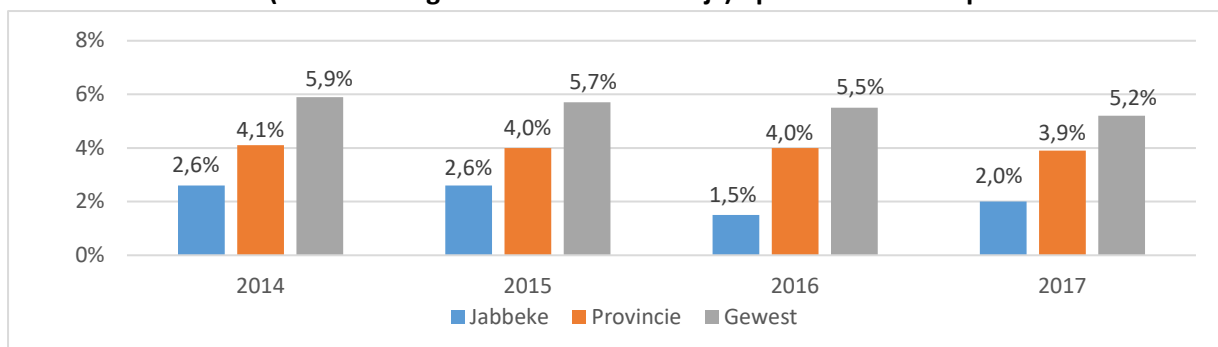
Figuur 48 - Tevredenheid onderwijs - 2017

Figuur 49 - Leerlingen lager onderwijs met één jaar of meer schoolse achterstand (t.o.v. leerlingen lager onderwijs) op basis van woonplaats

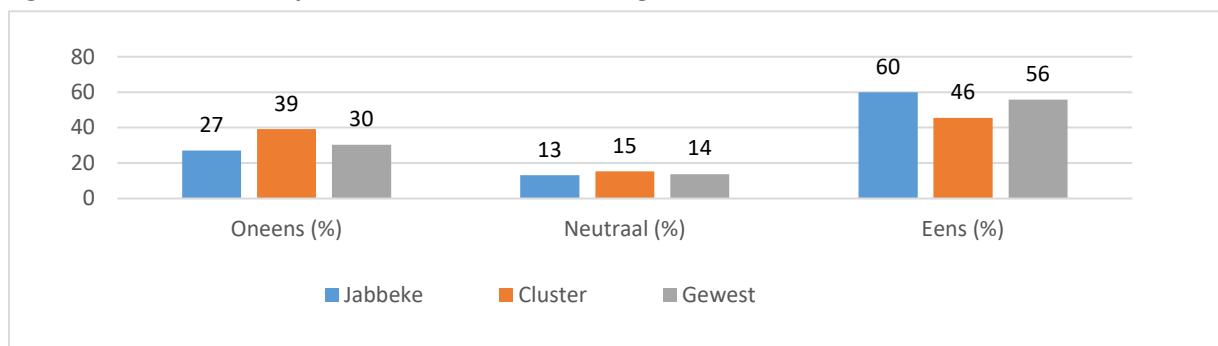

Figuur 50 - Leerlingen secundair onderwijs met twee jaar of meer schoolse achterstand (t.o.v. leerlingen secundair onderwijs) op basis van woonplaats

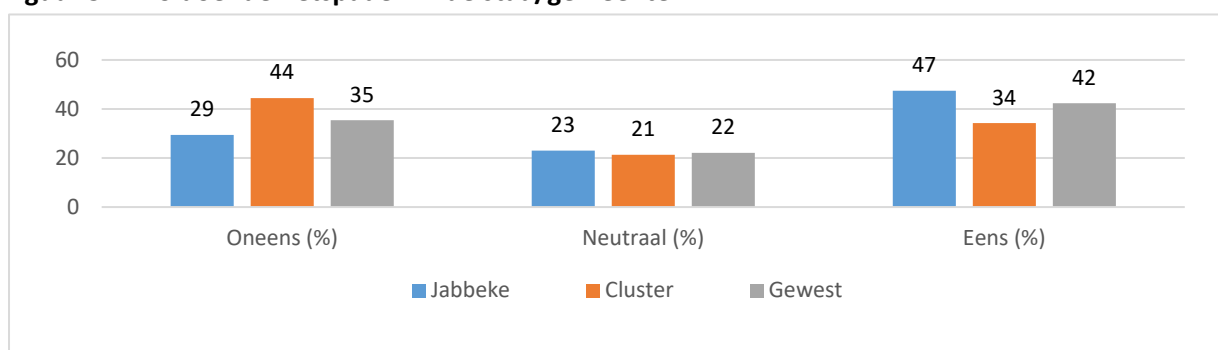

12. Mobiliteit

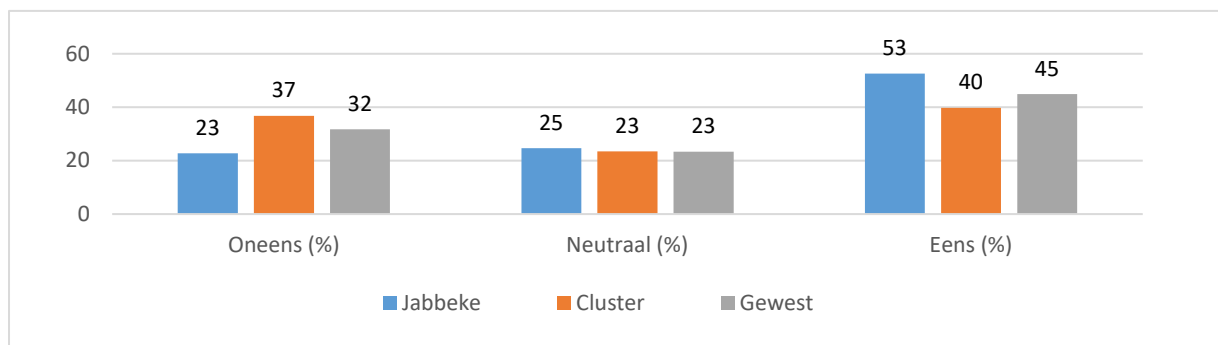
Figuur 51 - Voldoende openbaar vervoer in de stad/gemeente

Figuur 52 - Voldoende fietspaden in de stad/gemeente

Figuur 53 - Tevredenheid staat van de fietspaden

D. Economie en werk

Inleiding

Economie en werk zijn noodzakelijk voor de aantrekkelijkheid en werking van een gemeente. Om deze twee elementen verder te bestuderen, werden volgende thema's geanalyseerd:

- Demografie van bedrijven
- Werkzaamheid en sociale impact
- Armoede
- Financieel beleid

In de samenvatting worden de bovenstaande topics in detail besproken.

Samenvatting

Demografie van bedrijven

In de lokale economie van Jabbeke kan een gestage stijging worden vastgesteld van het **aantal bedrijven** tussen 2011 en 2017 (+16,95%), met enkel één periode van daling tussen 2013 en 2014. In 2017 waren er 1.559 geregistreerde bedrijven (figuur 54). De groei wordt positief beïnvloed door het aantal nieuwe bedrijfsoprichtingen en negatief beïnvloed door het aantal bedrijfsstopzettingen. Op figuur 55 kan worden gezien dat het aantal bedrijfsoprichtingen relatief t.o.v. het aantal actieve ondernemingen lager ligt dan in de provincie en in het gewest. Er zijn ook relatief minder bedrijfsstopzettingen dan in de provincie en in het gewest, waardoor de nettogroei van de gemeente uiteindelijk (3,7%) nog hoger is dan die in de provincie (3,6%), maar wel lager dan die in het gewest (4,2%).

Indien het **type bedrijven** wordt bekeken in de gemeente, kan een zeer gelijkaardige opdeling worden opgemerkt dan in de cluster. Deze opdeling verschilt wel licht van die in het gewest. Er is namelijk relatief minder tertiaire sector en relatief meer secundaire sector in Jabbeke en soortgelijke gemeenten uit de cluster (figuur 56). Daarenboven is er een absolute meerderheid aan micro-bedrijven (1 t.e.m. 9 werknemers), net zoals in de cluster en in het gewest.

Werkzaamheid en sociale impact

In 2017 waren er 242 niet-werkende werkzoekenden in Jabbeke, wat een daling representeert van 9,02% ten opzichte van 2016 (figuur 57). In de jaren 2014-2016 was het aantal NWWZ vrij sterk gestegen tot de eerder vermelde daling in 2017. In 2018 had de gemeente een **werkloosheidsgraad** van 3,0% (figuur 58). Dit percentage ligt onder de werkloosheidsgraad van de provincie (5,0%) en van het gewest (6,4%). Op figuur 59 kan gezien worden dat het aandeel van de jongeren (18-24 jaar) op het totaal aantal NWWZ lijkt te schommelen doorheen de jaren met een recente daling in 2017 t.o.v. 2016.

Voor het aantal beschikbare vacatures in de gemeente was er een sterke **stijging van het aantal vacatures** de laatste jaren (figuur 60) van 31 in 2016 tot 130 in 2018 (~x4). Deze opwaartse beweging sinds 2016 valt ook te zien op figuur 61, daar het aantal beschikbare vacatures per 100 niet werkende werkzoekenden steeg naar 64,7 in 2018 (t.o.v. 10,8 in 2016). Deze trend in het aantal vacatures is consistent met de gunstige economische conjunctuur en de grote vraag naar personeel. Wat wel opvalt is dat er in 2012 enorm veel beschikbare vacatures waren en dat dit aantal tot 2016 vrij sterk daalde.

De **jobratio** is de verhouding (in %) van de totale tewerkstelling (werknemers, zelfstandigen en helpers) op de bevolking op beroepsactieve leeftijd (15-64 jaar) (definitie steunpunt werk Vlaanderen). Voor Jabbeke was dit 53,8% in 2016 (figuur 62). Dit betekent dat er per 100 personen op beroepsactieve leeftijd, 53,8 jobs beschikbaar waren in Jabbeke. Dit is beduidend minder dan in de provincie (75,0%) en in het gewest (69,5%). Lage jobratio's komen wel vaker voor indien inwoners van de gemeente naar omliggende steden pendelen voor hun job. Het is wel zo dat in vergelijking met andere gelijkaardige gemeenten deze jobratio nog vrij hoog ligt.

Armoede

In dit stuk wordt een beeld gegeven over (1) het aantal inwoners met een inkomen onder de armoedegrens en over (2) de groepen met een verhoogd risico op armoede, die potentieel extra aandacht verdienen in het beleid.

Vooreerst is er het **aantal leefloners**. Alleen wanneer men geen toereikend inkomen heeft, komt men in aanmerking voor een leefloon. Het leefloon is dus een minimuminkomen voor mensen die niet over toereikende bestaansmiddelen beschikken, noch er aanspraak op kunnen maken, noch in staat zijn deze hetzij door eigen inspanningen, hetzij op een andere manier te verwerven. Het leefloon is een geïndexeerd loon dat het de begunstigde moet mogelijk maken om een menswaardig leven te leiden. Er kan worden vastgesteld dat er 29 leefloners waren in Jabbeke in 2017 (figuur 63, links). Van 2014 tot 2017 kan een lichte daling worden opgemerkt van het aantal leefloners. In vergelijking met de provincie en het gewest lagen deze cijfers wel heel laag (figuur 63, rechts).

Daarnaast is er **de inkomensgarantie voor ouderen (IGO)**. Dit is een uitkering voor ouderen vanaf 65 jaar die pensioengerechtigd zijn maar van wie het inkomen onder de wettelijke armoedegrens valt. Via de inkomensgarantie wordt hun pensioen aangevuld tot dat niveau. Ouderen die een gewaarborgd inkomen voor bejaarden (GIB) hadden, blijven hierop recht hebben. In dit geval spreken we zowel over IGO als GIB. In Jabbeke waren er 105 ouderen (65+ jaar) met een GIB of IGO in 2018 (-25% t.o.v. 2014) (figuur 64, links). Dit is procentueel ten opzichte van alle ouderen (65+ jaar) lager in de gemeente (3,5%) dan in de provincie (4,8%) en in het gewest (4,0%) in 2018. Jabbeke ondervond hier een gelijkaardige (zelfs licht sterkere) daling aan die in de referentiegebieden (figuur 64, rechts).

Vervolgens zijn er de personen met **problematische schulden**. Personen met schulden lopen een verhoogd risico om in armoede terecht te komen. In 2018 waren er 145 kredietnemers met één of meer achterstallige betalingen (figuur 65, links), ofwel 1,9% van de uitstaande kredieten. Ten opzichte van de provincie (3,6%) en het gewest (3,8%) ligt dit percentage lager (figuur 65, rechts). In absolute getallen kon een relatief sterke stijging worden geconstateerd van 2015 naar 2016, maar vooral in 2018 daalde het aantal opnieuw (figuur 65, links).

Als laatste categorie onder het thema armoede zijn er de **kinderen met een groot risico tot opgroeien in armoede**. Via Kind en Gezin wordt een beeld geschetst over het aantal geboortes in kansarme gezinnen. Elke geboorte wordt getoetst op zes criteria (laag inkomen, lage opleiding ouders, zwakke arbeidssituatie van de ouders, vertraagde ontwikkeling van de kinderen, slechte ontwikkeling en zwakke gezondheid). Wanneer een kind 3 of meer scoort wordt het als kansarm aanzien. In 2017 vond in Jabbeke 4,8% van de geboortes plaats in een kansarm gezin, wat een stijging is in vergelijking met het niveau van 2015 maar wel nog altijd veel lager is dan in de provincie (12,9%) en in het gewest (13,8%). Wat wel opvalt is dat deze parameter daalde tot 2015, maar dat deze opnieuw toenam in 2016 (figuur 66).

Financieel kader gemeente

Een eerste norm in de BBC is het resultaat op kasbasis dat positief moet zijn. Het budgettair resultaat van Jabbeke ging op en neer de voorbije jaren. Het 'gecumuleerd resultaat vorig boekjaar' is positief en levert een positief resultaat op kasbasis van 589 EUR/inwoner. (figuur 67).

Ten tweede blijft ook de autofinancieringsmarge (AFM), een belangrijke norm binnen de beleids- en beheerscyclus, positief vanaf 2015. In 2017 bedraagt deze 65, wat wel lager is dan de cluster (175) en het gewest (144) (figuur 70). De AFM dient positief te zijn aan het einde van de planningsperiode (legislatuur + 1 jaar). Een positieve AFM betekent dat een bestuur in dat jaar uit haar gewone werking de periodieke leningslasten kan dragen. Men houdt daarbij geen rekening met eventuele reserves uit het verleden. De AFM geeft voor een bepaald jaar m.a.w. aan hoeveel van de middelen die het bestuur genereert uit de gewone werking er overblijven om, na de vereffening van de periodieke leningsuitgaven, zelf nieuwe investeringen te financieren of om nieuwe leningen aan te gaan en er de aflossingen en de intresten van te dragen.

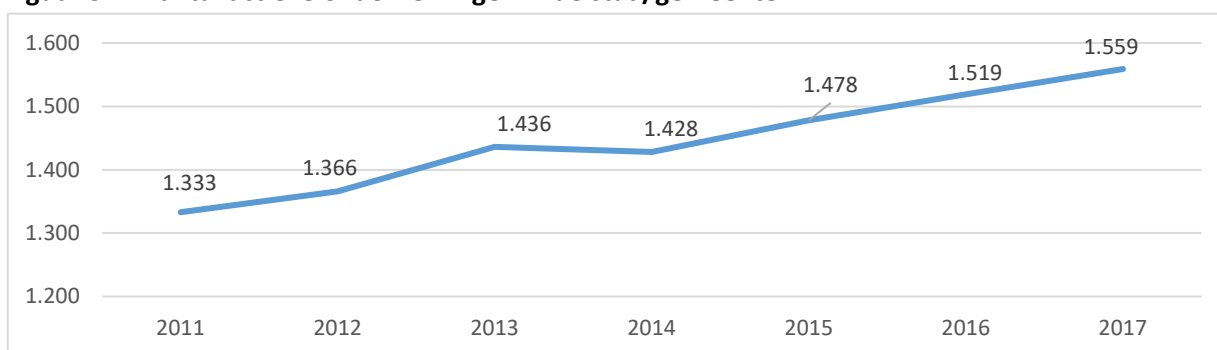
Naast de AFM is het ook goed te kijken naar de fiscale draagkracht en het aandeel van de onsamendrukbare uitgaven in de totale uitgaven. Jabbeke kent voor 2018 een hogere aanslagvoet APB dan cluster, provincie en gewest en hanteert een hogere aanslagvoet voor de opcentiemen op de onroerende voorheffing dan cluster en gewest. 1% personenbelasting meer of minder vragen resulteert in een meer- of min opbrengst van 673.500 EUR wat hoger is dan de cluster maar lager dan het gewest. Idem dito voor de waarde van 100 opcentiemen waar 100 opcentiemen meer of minder vragen resulteert in een meer- of min opbrengst van 456.570EUR (figuur 71). Het aandeel van de onsamendrukbare gecorrigeerde uitgaven t.o.v. de gecorrigeerde ontvangsten voor 2017 bedraagt 73,5%. Dit blijft wel een daling van 10% t.o.v. 2014 (figuur 72). Dit is hoger dan het gemiddelde van het gewest (62,5%) en hoger dan de cluster (57%). Deze ratio gaat na in welke mate de gemeente haar uitgaven flexibel en op korte termijn zou kunnen reduceren. Onsamendrukbare gecorrigeerde uitgaven zijn uitgaven die op korte termijn moeilijk op substantiële wijze gereduceerd kunnen worden: de personeelsuitgaven, de schulduitgaven en de verplichte overdrachten (OCMW, politiezone, hulpverleningszone, kerkfabrieken en ziekenhuizen). Hoe lager de ratio, des te flexibeler de gemeente kan inspelen op een extra druk op zijn financiën door de uitgaven terug te dringen. In het geval van Jabbeke (2017) leren we dus dat 26,5% van de uitgaven gaat naar samendrukbare uitgaven. De ratio autofinancieringsmarge/gecorrigeerde ontvangsten of spaarquote bedroeg in 2017 5,2% (figuur 72).

Als laatste parameters bekijken we ook nog de schuldenlast en de investeringsgraad. In een gemiddelde Vlaamse gemeente is een lichte daling van de uitstaande schuld merkbaar. Ook in Jabbeke daalde de schuld op lange termijn over de jaren heen. In 2017 bedroeg de uitstaande schuld per inwoner 1.369 EUR/inwoner. Dit ligt hoger dan het gemiddelde van het gewest (figuur 73). De bijhorende schuldenlast bedraagt 277 EUR/inwoner (figuur 74). De investeringsgraad geeft de netto-investeringen verhoudingsgewijs weer. De investeringen worden gecorrigeerd met de desinvesteringen en geplaatst tegenover de afschrijvingen, de waardeverminderingen en de herwaarderingen. Het doel van deze ratio is na te gaan in welke mate de nieuwe investeringen de veroudering van het patrimonium compenseren. Een ratio gelijk aan 100% geeft aan dat de gemeente net voldoende nieuwe investeringen realiseert om haar patrimonium in stand te houden. Een ratio groter dan 100% wijst op een netto patrimoniale aangroei. Een ratio die meerdere jaren kleiner is dan 100% wijst op een progressieve veroudering van het patrimonium en op de potentiële noodzaak om in de toekomst over te gaan tot aanzienlijke herstel- of vervangingsinvesteringen. Deze ratio dient over een tiental jaren geëvalueerd te worden. Periodes met een hoge investeringsgraad worden vaak afgewisseld met een lagere investeringsgraad. De voorbije jaren werd de waarde van het patrimonium in Jabbeke in stand gehouden: de investeringsgraad bedroeg gemiddeld over de laatste jaren net iets meer dan 100% (figuur 76).

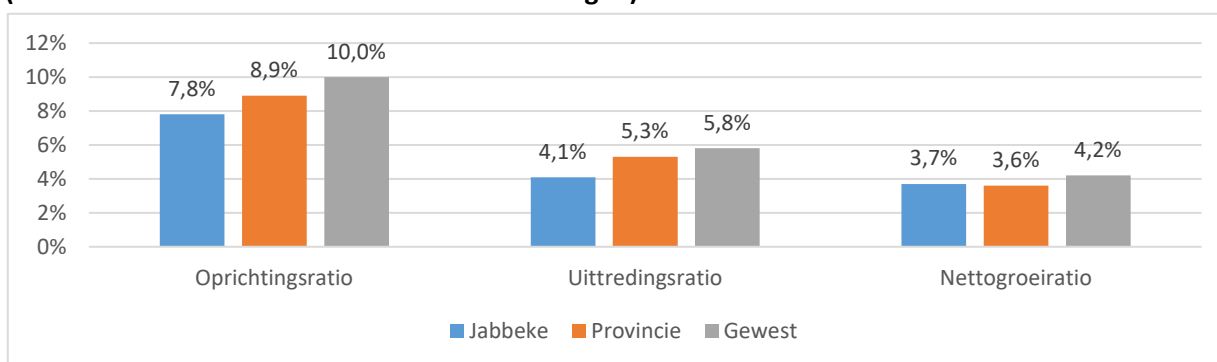
13. Demografie van bedrijven

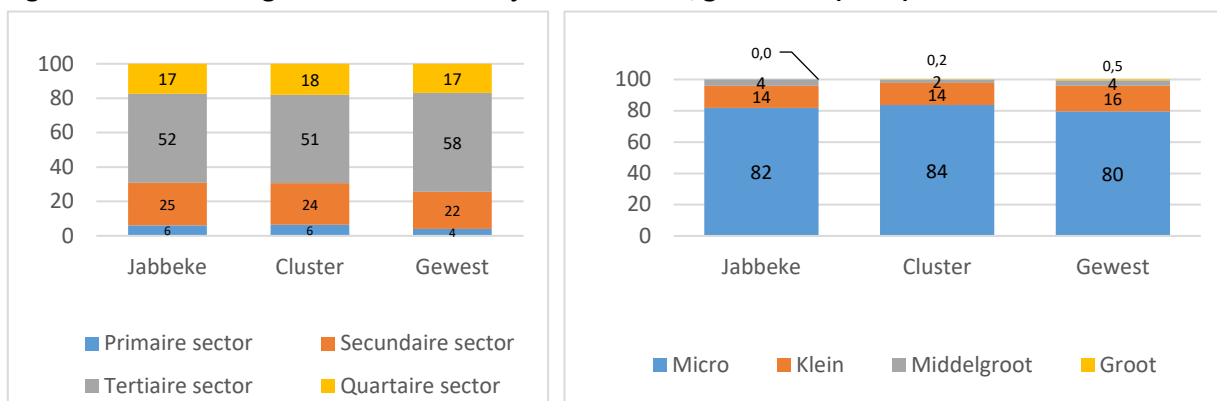
Figuur 54 - Aantal actieve ondernemingen in de stad/gemeente

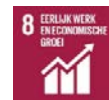
**Figuur 55 - Oprichtingsratio, uittredingsratio en nettogroeiratio (2017)
(Berekend als % van aantal actieve ondernemingen)**

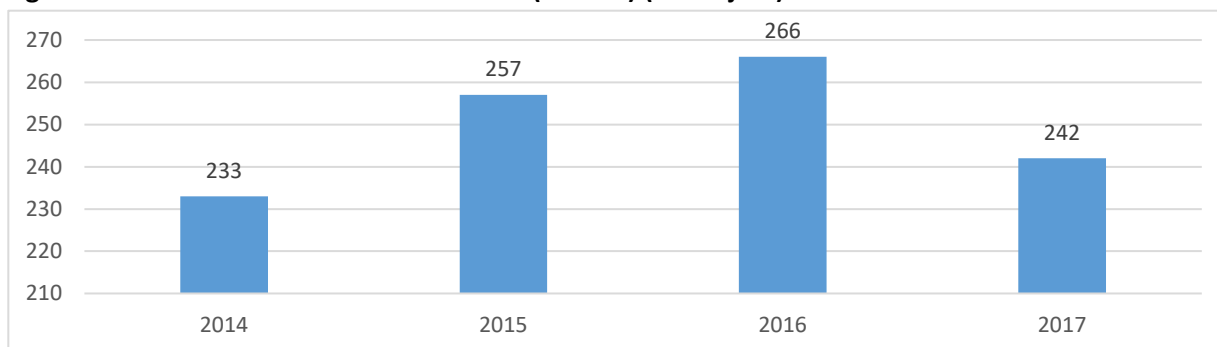
Figuur 56 - Sector en grootte van de bedrijven in de stad/gemeente (2017)

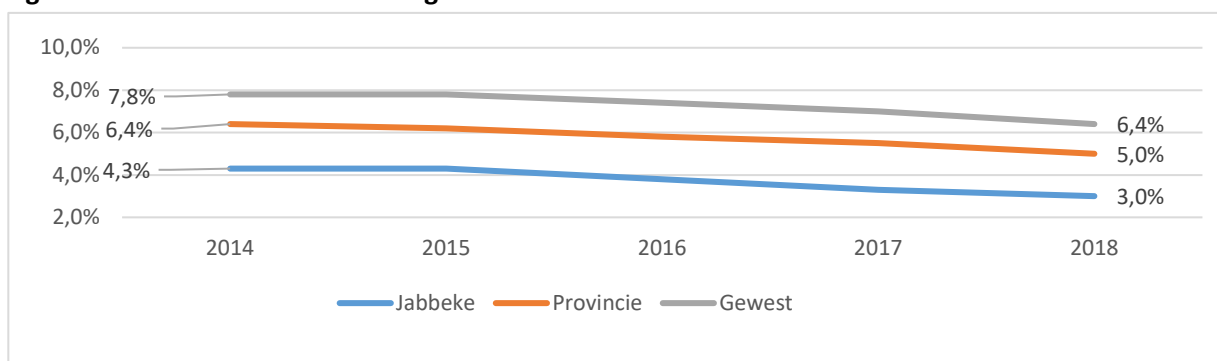
14. Werkzaamheid

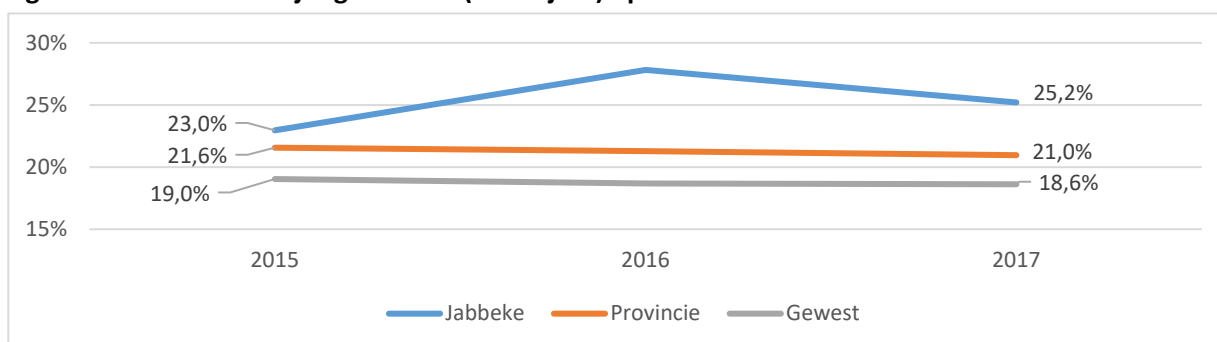
Figuur 57 - Niet-werkende werkzoekenden (NWWZ) (18-64 jaar)

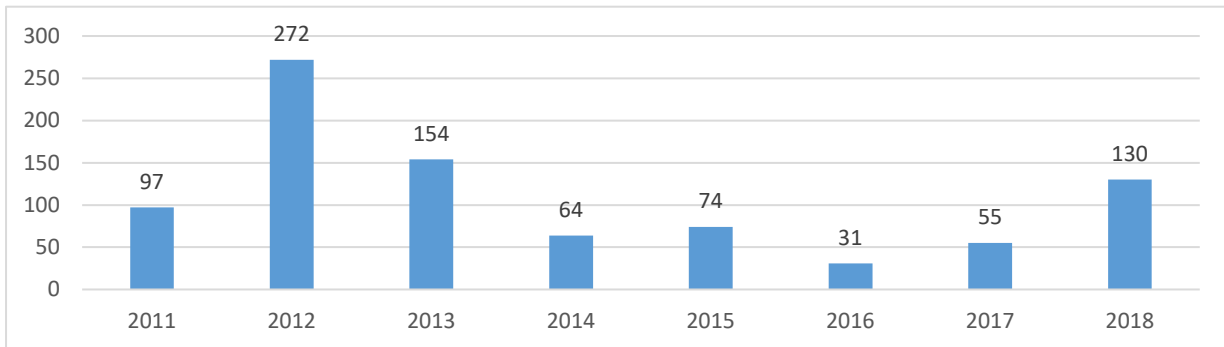
Figuur 58 - Evolutie werkloosheidsgraad

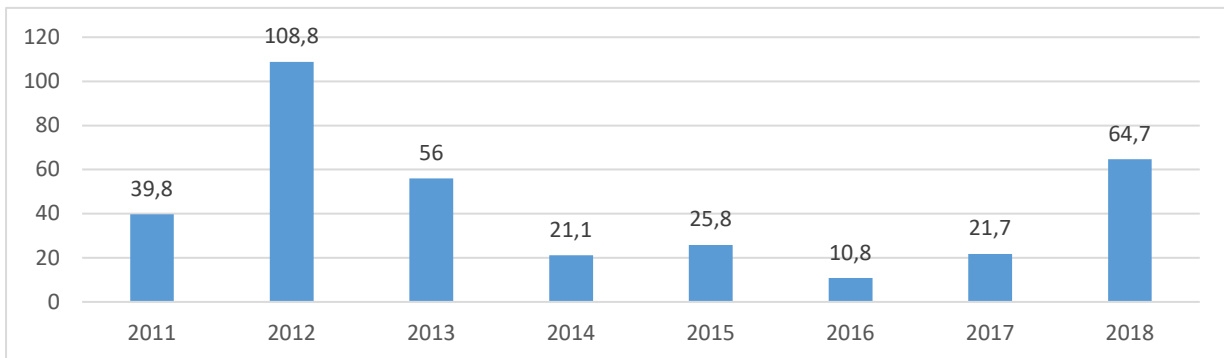
Figuur 59 - Ratio aantal jonge NWWZ (18-24 jaar) op totaal NWWZ

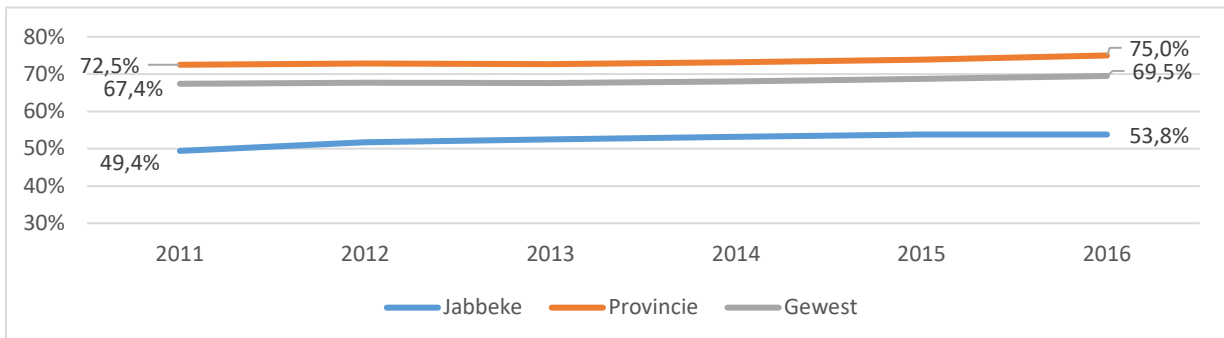
Figuur 60 - Evolutie aantal beschikbare vacatures in de stad/gemeente

Figuur 61 - Evolutie aantal beschikbare vacatures, per 100 NWWZ in de stad/gemeente

Figuur 62 - Jobratio

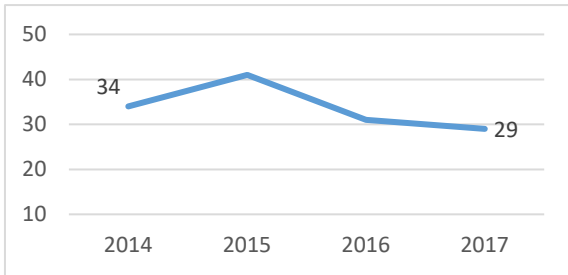

15. Armoede

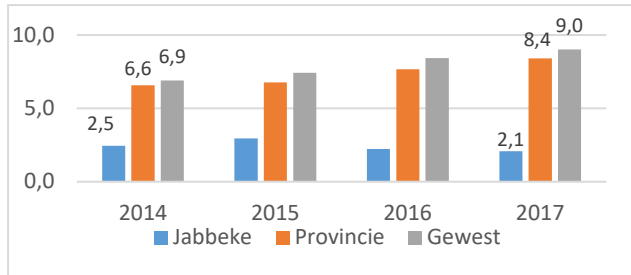

Figuur 63 - Evolutie aantal leefloners

- Evolutie aantal leefloners in de stad/gemeente

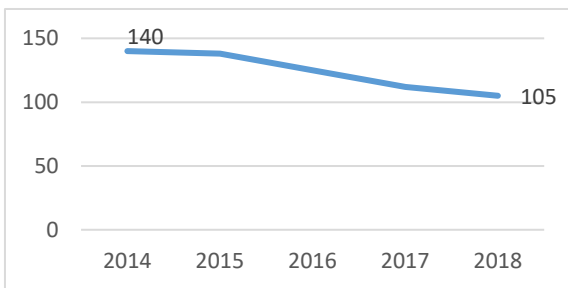

- Aantal leefloners per 1.000 inwoners

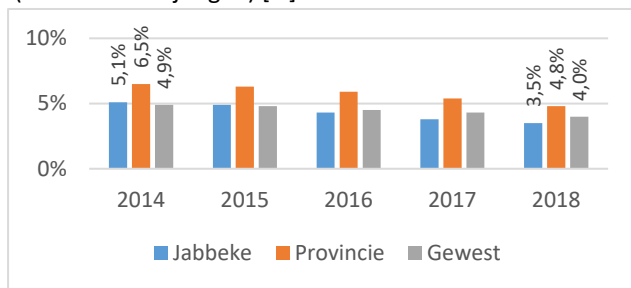
Figuur 64 - Ouderen met een inkomensgarantie

- Ouderen met een inkomensgarantie [aantal]

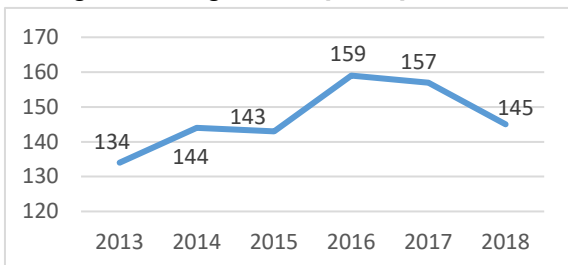
- Ouderen met een inkomensgarantie

(t.o.v. alle 65+ jarigen) [%]

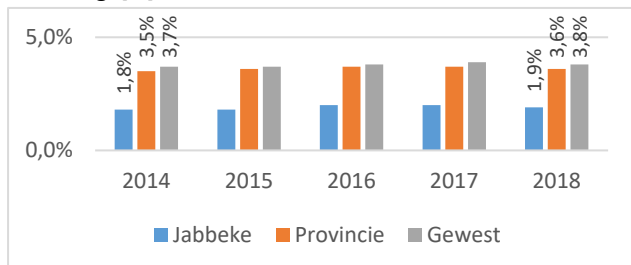

Figuur 65 - Kredietnemers met minstens één achterstallige betaling

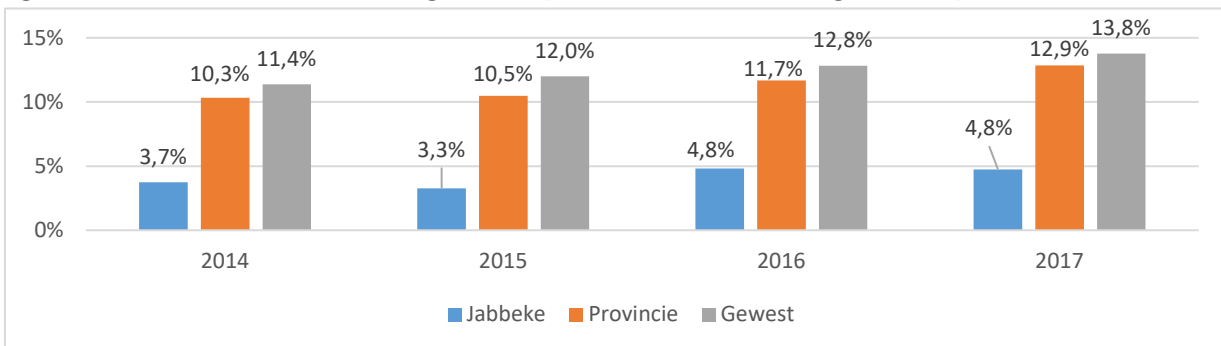
- Kredietnemers met minstens één achterstallige betaling in de stad/gemeente [aantal]

- Kredietnemers met minstens één achterstallige betaling [%]

Figuur 66 - Geboortes in kansarme gezinnen (t.o.v. het totaal aantal geboortes)

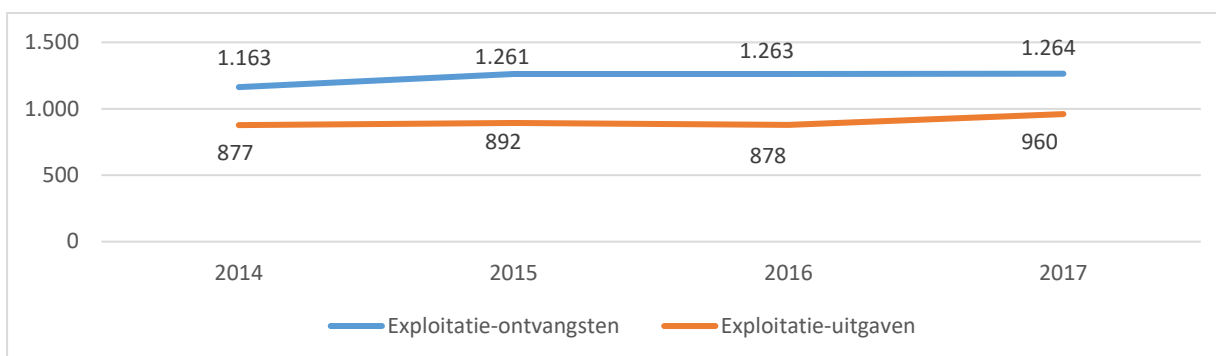
16. Financieel beleid

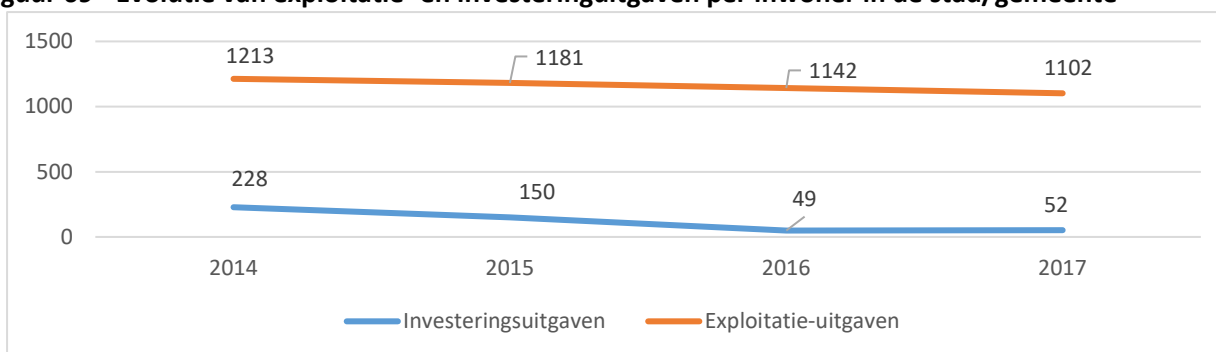
Figuur 67 - Evolutie budgettaire resultaten in de stad/gemeente

EUR/inwoner	2014	2015	2016	2017
I. EXPLOITATIEBUDGET	286	369	385	304
A. EXPLOITATIE-UITGAVEN	877	892	878	960
B. EXPLOITATIE-ONTVANGSTEN	1.163	1.261	1.263	1.264
II. INVESTERINGSBUDGET	-111	-17	-82	34
A. INVESTERINGSUITGAVEN	139	83	133	295
B. INVESTERINGSONTVANGSTEN	28	66	51	329
III. ANDERE	-1	-99	-126	-239
A. ANDERE UITGAVEN	517	255	188	255
B. ANDERE ONTVANGSTEN	516	156	62	17
BUDGETTAIR RESULTAAT VAN HET BOEKJAAR	174	253	177	99
GECUMULEERD RESULTAAT VORIG BOEKJAAR	-112	62	315	490
GECUMULEERD BUDGETTAIR RESULTAAT	62	315	493	589
BESTEMDE GELDEN	0	0	0	0
RESULTAAT OP KASBASIS	62	315	493	589

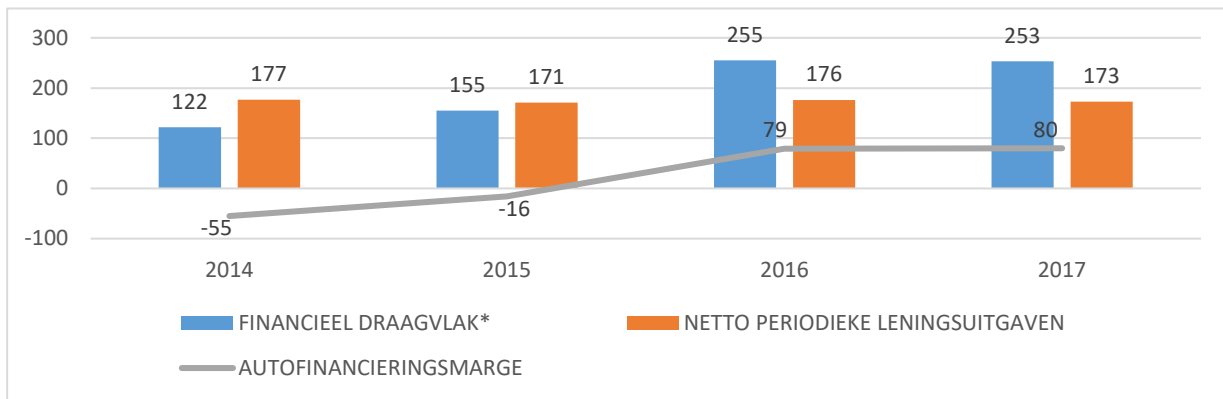
Figuur 68 - Evolutie exploitatie-ontvangsten en -uitgaven per inwoner in de stad/gemeente

Figuur 69 - Evolutie van exploitatie- en investeringsuitgaven per inwoner in de stad/gemeente

Figuur 70 - Evolutie autofinancieringsmarge in de stad/gemeente

* Exploitatieresultaat excl. nettokosten schulden

Figuur 71 - Vergelijking fiscale draagvlak

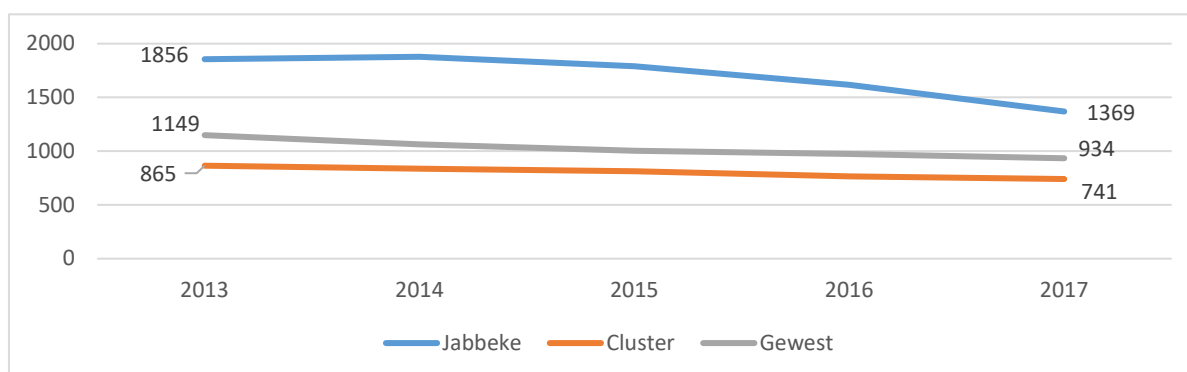
FISCALE DRAAGVLAK (2018)	JABBEKE	CLUSTER	PROVINCIE	GEWEST
AANVULLENDE PERSONENBELASTING				
AANSLAGVOET	7,70%	7,48%	7,45%	7,31%
WAARDE VAN 1% PER INWONER	49	49	38	43
WAARDE VAN 1%	673.500	445.118	652.459	792.955
OPCENTIEMEN OP DE ONROERENDE VOORHEFFING				
AANSLAGVOET	976	825	1116	905
WAARDE VAN 100 OPCENTIEMEN PER INWONER	33	32	41	40
WAARDE VAN 100 OPCENTIEMEN	456.570	283.793	755.310	715.319

Figuur 72 - Evolutie financiële beleidsruimte in de stad/gemeente

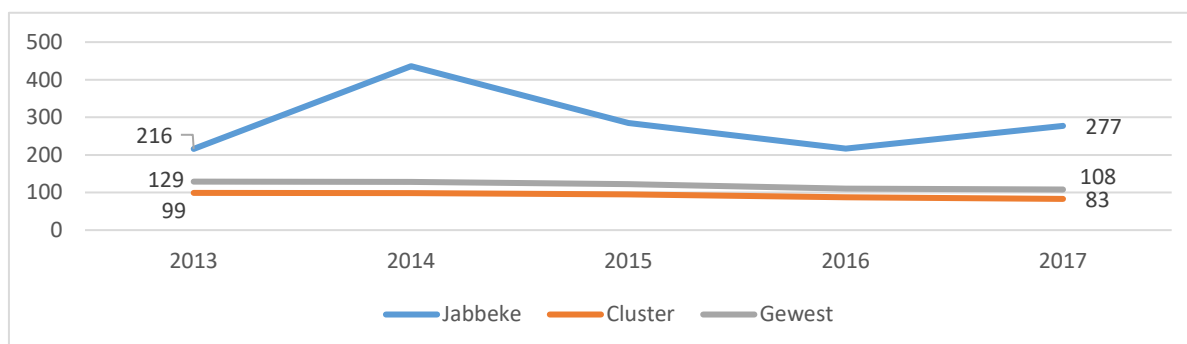
FINANCIËLE BELEIDSRUIMTE	2014	2015	2016	2017
ONSAMENDRUKBARE GECORR UITG/GEORR ONTV	84,4%	68,7%	60,9%	73,5%
AUTOFINANCIERINGSMARGE/GEORR ONTV	-7,8%	10,8%	17,0%	5,2%

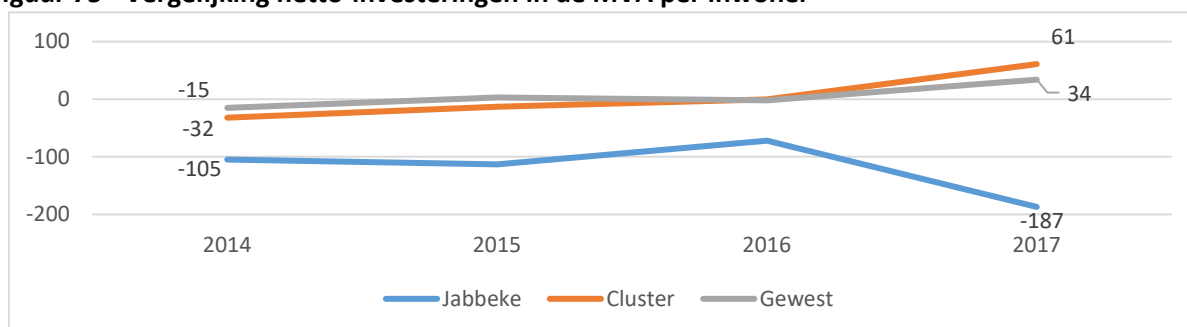
Figuur 73 - Vergelijking LT schuld per inwoner

Figuur 74 - Vergelijking schuldenlast per inwoner

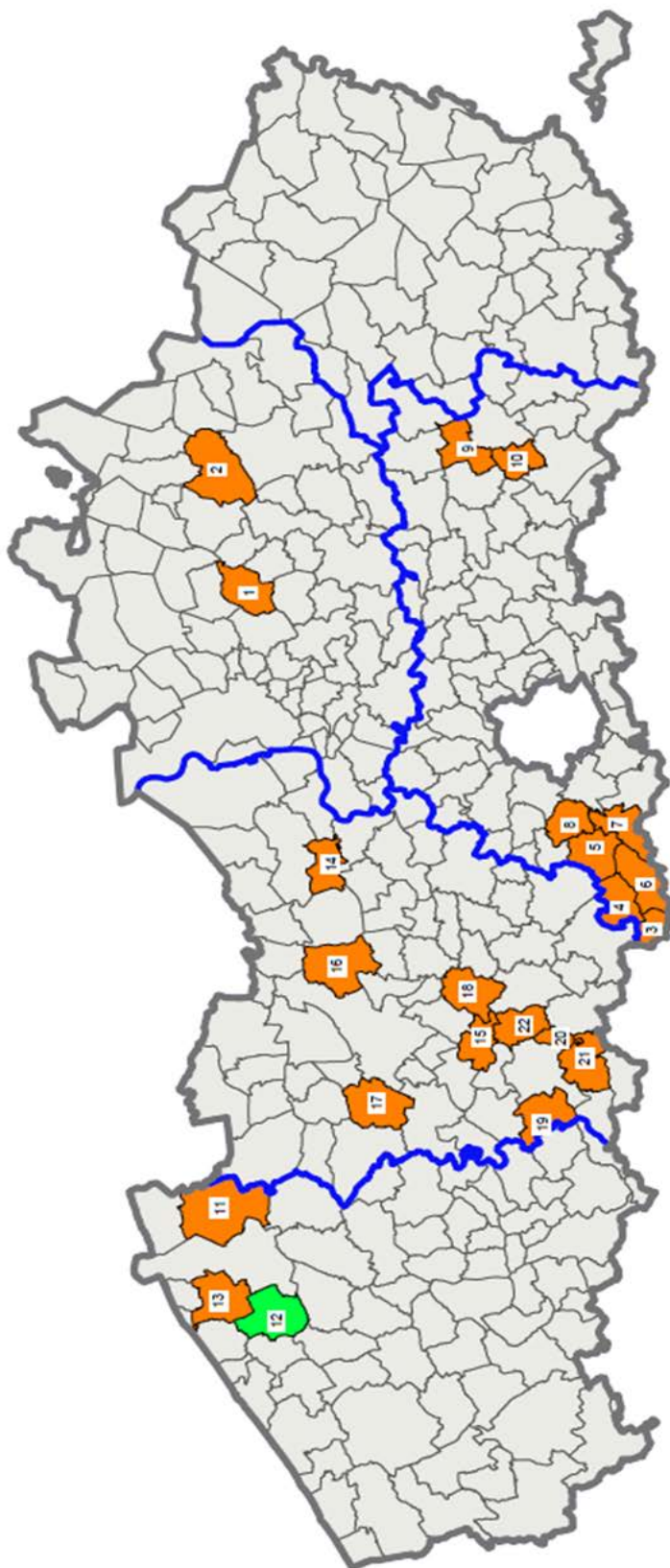
Figuur 75 - Vergelijking netto-investeringen in de MVA per inwoner

Figuur 76 - Evolutie investeringen, desinvesteringen en investeringsgraad in de stad/gemeente

INVESTERINGEN (EUR/inwoner)	2013	2014	2015	2016	2017
NETTO-INVESTERINGEN IN DE FVA	3	180	18	308	329
NETTO-INVESTERINGEN IN DE MVA	24	2	10	-8	31
DESINVESTERINGEN (ALLE ACTIVA)	7	28	240	41	45
INVESTERINGSGRAAD MVA (%)	113,8%	101,1%	106,1%	95,4%	118,0%

Appendix - Overzicht cluster

- Gemeenten van de Cluster :
1 - ZANDHOVEN	9 - BEKKEVOORT	18 - LOCHRISTI
2 - KASTERLEE	10 - GLABEEK	17 - NEVELE
3 - BEVER	11 - DAMME	18 - OOSTERZELE
4 - GALMAARDEN	12 - JABBEKE	19 - WORTEGEM-PETEGEM
5 - GOOIK	13 - ZUIENKERKE	20 - HOREBEKE
6 - HERNE	14 - WAASMUNSTER	21 - MAARKEDAL
7 - PEPINGEN	15 - GAVERE	22 - ZWALM
8 - LENNIK		

Legende :

- JABBEKE
- V6
- Andere gemeenten
- Provinciegrenzen

Appendix - Overzicht duurzame ontwikkelingsdoelstellingen

(Bron: VVSG)

	<p>People</p>	<p>Beëindig armoede overal en in al haar vormen: Vandaag overleven vele mensen in ontwikkelingslanden met minder dan 1,25 dollar per dag. Ook in België echter blijft armoede een prangend probleem. We moeten armoede op nationaal vlak halveren tegen 2030. Het uiteindelijke doel is om armoede overal en in al haar vormen uit te roeien.</p>
	<p>People</p>	<p>Beëindig honger, zorg voor voedselveiligheid /-zekerheid en promoot duurzame landbouw: Iedereen heeft toegang tot betaalbare voeding. Nieuwe landbouwtechnieken zullen gezond en kwalitatief voedsel op een duurzame manier verbouwen. Zo heeft elk mens voedselzekerheid.</p>
	<p>People</p>	<p>Goede gezondheid en welzijn voor alle leeftijden: Kinder- en moedersterfte moeten dalen. Hetzelfde geldt voor drank- en druggebruik. Informatie over besmettelijke ziektes is noodzakelijk om de verspreiding ervan tegen te gaan. De VN wil mentale ziektes meer onder de aandacht brengen en pleit voor minder verkeersdoden.</p>
	<p>People</p>	<p>Inclusief, gelijkwaardig, kwalitatief onderwijs en kansen voor levenslang leren voor iedereen: Jongens en meisjes kunnen vrij naar de lagere en middelbare school gaan. Ze krijgen ook de kans om verder te studeren. Technisch, beroeps-of universitair onderwijs moet vrij toegankelijk zijn, ongeacht geslacht of afkomst. De leeromgeving moet veilig en inclusief zijn. Daarnaast gaat deze doelstelling ook op een kwalitatieve voorschoolse zorg en ontwikkelen en over het opvoeden van leerlingen tot wereldburgers.</p>
	<p>People</p>	<p>Gender gelijkheid en empowerment van vrouwen en meisjes: We moeten komaf maken met genderongelijkheid: het glazen plafond, de loonkloof en gendergeweld. Vrouwen hebben, net zoals mannen, recht op een goede gezondheid en kennis over seksualiteit. Er is nood aan een beleid en rechtspraak dat inzet op gendergelijkheid.</p>
	<p>Planet</p>	<p>Toegang tot water en sanitair voor iedereen en duurzaam watergebruik: Iedereen heeft recht op veilig drinkbaar water en sanitaire voorzieningen. Waterschaarste moet aangepakt worden. Daarnaast moet er ook gewerkt worden aan duurzaam waterbeheer en verhoogde waterkwaliteit. Dit kan door vervuiling te verminderen, een stop op de dumping van chemicaliën en een goede behandeling van afvalwater.</p>
	<p>Prosperity</p>	<p>Betaalbare en duurzame energie: Iedereen moet toegang hebben tot betaalbare, betrouwbare en duurzame energie. We moeten energiearmoede bestrijden en onze energie efficiënter produceren en gebruiken. Daarnaast worden hernieuwbare energiebronnen steeds belangrijker.</p>

Appendix - Overzicht duurzame ontwikkelingsdoelstellingen

<p>8 EERLIJK WERK EN ECONOMISCHE GROEI</p> 	<p>Prosperity</p>	<p>Langdurige, inclusieve en duurzame economische groei, volledige tewerkstelling en waardig werk voor iedereen: De VN wil slavernij, dwangarbeid en kinderarbeid uitroeien. Jeugdwerkloosheid moet aangepakt worden. Ondernemerschap moet ondersteund worden en we moeten streven naar economische groei, maar zonder schade toe te brengen aan het milieu.</p>
<p>9 INDUSTRIE, INNOVATIE EN INFRASTRUCTUUR</p> 	<p>Prosperity</p>	<p>Veerkrachtige/robuuste infrastructuur, inclusieve en duurzame industrialisering en innovatie: Een sterke economie en maatschappelijk welzijn steunen op een degelijke duurzame infrastructuur. Ook innovatieve industrie en internet voor iedereen zijn essentieel.</p>
<p>10 ONGELIJKHEID VERMINDEREN</p> 	<p>Prosperity</p>	<p>Vermindering van ongelijkheid binnen en tussen landen: Dit gaan onder meer over ongelijkheid op basis van inkomen, leeftijd, sekse en beperking. Discriminerende wetgeving en beleid kunnen niet. Sociale bescherming is belangrijk. Ontwikkelingslanden moeten ook meer inspraak krijgen in de besluitvorming van internationale financiële en economische instellingen.</p>
<p>11 DUURZAME STEDEN EN GEMEENSCHAPPEN</p> 	<p>Prosperity</p>	<p>Inclusieve, veilige, veerkrachtige en duurzame steden en gemeenschappen: Het heeft te maken met adequate en betaalbare woningen, duurzame mobiliteit en de milieu-impact van steden en gemeenten. Daarnaast maken ook veilige en groene publieke ruimtes, rampenbestrijding, duurzame ruimtelijke ordening en erfgoedbeheer deel uit van SDG 11.</p>
<p>12 VERANTWOORDE CONSUMPTIE EN PRODUCTIE</p> 	<p>Planet</p>	<p>Zorgen voor duurzame consumptie-en productiepatronen: Onze consumptiemaatschappij produceert veel afval. Grondstoffen duurzaam beheren en efficiënt gebruiken is dan ook een must. Daarnaast moeten we inzetten op een minder vervuulende en afvalarmere productie, een duurzaam aankoopbeleid en op duurzaam toerisme. Duurzaam consumeren kan ook door voedselverlies tegen te gaan en door recyclage en hergebruik van afvalproducten.</p>
<p>13 KLIMAATACTIE</p> 	<p>Planet</p>	<p>Dringende maatregelen nemen om de klimaatverandering en de gevolgen ervan te bestrijden: De klimaatverandering treft elk land in elk continent. Daarom dient het beleid maatregelen te voorzien, zoals maatregelen om de CO2-uitstoot te reduceren, en moeten burgers zich bewust worden van manieren van klimaataanpassing. De VN wil kwetsbare naties weerbaarder maken tegen natuurrampen.</p>
<p>14 LEVEN IN HET WATER</p> 	<p>Planet</p>	<p>Bescherming en duurzaam gebruik van de oceanen, zeeën en mariene hulpbronnen voor duurzame ontwikkeling: Ecosystemen op de kust en in zeeën en oceanen moeten beschermd worden. Overbevissing, vervuiling van de mariene ecosystemen en illegale visserij moeten bestreden worden.</p>

Appendix - Overzicht duurzame ontwikkelingsdoelstellingen

	Planet	Bescherming, herstel en duurzaam gebruik van ecosystemen op het land: Ecosystemen op land zoals bossen, moerassen en gebergten dienen beschermd te worden. Behoud van de biodiversiteit is prioritair. Stropen en smokkel van beschermde diersoorten moeten we tegengaan. Aangetaste natuurgebieden worden hersteld.
	Peace	Vrede, veiligheid en rechtszekerheid zijn essentieel om duurzame ontwikkeling te bevorderen: Dit gaat om het bestrijden van misdaad, corruptie en geweld, ook tegen kinderen, maar ook om het bevorderen van een sterke rechtsstaat waarin fundamentele vrijheden beschermd worden. Verder zijn effectieve en transparante instituties met aandacht voor burgerparticipatie en inclusieve besluitvorming onmisbaar.
	Partnership	De middelen voor de uitvoering versterken en het wereldwijd partnerschap voor duurzame ontwikkeling revitaliseren: De VN verwacht meer samenwerking: tussen bedrijven, regeringen, burgers en organisaties, maar ook tussen alle spelers onderling. Technologie, het delen van kennis, handel, financiën en data zijn heel belangrijk.

Appendix - Overzicht indeling landen

Europese Unie

- België
- Nederland
- Frankrijk
- Zuid-Europa: Italië, Spanje, Griekenland, Portugal, Malta, Cyprus en Gibraltar
- Noord- en West-Europa: Duitsland, Verenigd Koninkrijk, Oostenrijk, Ierland, Finland, Denemarken, Luxemburg, Zweden
- Oost-Europa (EU): Polen, Bulgarije, Roemenië, Slovaakse Republiek, Hongarije, Tsjechische Republiek, Letland, Litouwen, Slovenië, Kroatië, Estland

Buiten de Europese Unie

- Oost-Europa (niet-EU): Rusland, Kosovo, Servië, Oekraïne, Albanië, Bosnië-Herzegovina, Macedonia, Wit-Rusland, Moldavië, Montenegro
- Mahreb: Marokko, Algerije, Tunesië, Libië, Mauritanië
- Turkije
- Andere rijke landen: Canada, VS, Australië, Nieuw Zeeland, IJsland, Noorwegen, Zwitserland, Zuid-Korea, Japan, Israël, Andorra, Monaco, San Marina, Vaticaanstad
- Andere landen van Afrika
- Andere landen van Azië
- Andere landen van Zuid- en Centraal-Amerika
- Onbepaald

Appendix – Beschrijving en bron per figuur

Figuur	Beschrijving	Bron
A. Demografie		
1	Evolutie van totale bevolking (absolute getallen)	Statbel – Provincies in cijfers
2	Evolutie van totale bevolking (%)	Statbel – Provincies in cijfers
3	Overzicht bevolkingsevolutie	Statbel – Provincies in cijfers
4	Gemiddeld aantal geboortes, sterftes, binnenlandse migratie en buitenlandse migratie	Statbel – Provincies in cijfers
5	Evolutie natuurlijke aangroei (per 1.000 inwoners)	Statbel – Provincies in cijfers
6	Evolutie geboortes (per 1.000 inwoners)	Statbel – Provincies in cijfers
7	Evolutie sterfte (per 1.000 inwoners)	Statbel – Provincies in cijfers
8	Evolutie aantal migraties (per 1.000 inwoners)	Statbel – Provincies in cijfers
9	Evolutie aantal binnenlandse migraties (per 1.000 inwoners)	Statbel – Provincies in cijfers
10	Evolutie aantal buitenlandse migraties (per 1.000 inwoners)	Statbel – Provincies in cijfers
11.1	Evolutie leeftijdsgroepen in de stad/gemeente	Rijksregister – Provincies in cijfers
11.2	Prognose evolutie leeftijdsgroepen in de stad/gemeente	Sociaal demografisch profiel
12	Aandeel 0-24 jarigen	Rijksregister – Provincies in cijfers
13	Aandeel 65+ jarigen	Rijksregister – Provincies in cijfers
14	Evolutie van het aandeel 0-24 jarigen	Rijksregister – Provincies in cijfers
15	Evolutie van het aandeel 65+ jarigen	Rijksregister – Provincies in cijfers
16	Evolutie aantal vreemdelingen (niet-Belgische herkomst t.o.v. alle inwoners)	Rijksregister – Provincies in cijfers
17	Evolutie van het aantal vreemde nationaliteiten in de stad/gemeente (niet-Belgische herkomst)	Rijksregister – Provincies in cijfers
18	Vergelijking vreemde nationaliteiten (niet Belgische herkomst)	Rijksregister – Provincies in cijfers
19	Gemiddeld aantal personen per privaat huishouden	Rijksregister – Provincies in cijfers
20	Alleenstaanden t.o.v. particuliere huishoudens	POD maatschappelijke integratie – Provincies in cijfers

Appendix – Beschrijving en bron per figuur

Figuur	Beschrijving	Bron
B. Huisvesting		
21	Verkoop woonhuizen en appartementen in de stad/gemeente	Kadaster FOD financiën – Provincies in cijfers
22	Evolutie verkoop woonhuizen	Kadaster FOD financiën – Provincies in cijfers
23	Evolutie verkoop appartementen	Kadaster FOD financiën
24	Evolutie vastgoedprijzen in de stad/gemeente	Kadaster FOD financiën
25	Vergelijking vastgoedprijzen – woonhuizen	Kadaster FOD financiën – Provincies in cijfers
26	Vergelijking vastgoedprijzen – appartementen	Kadaster FOD financiën
27	Gemiddeld belastbaar inkomen	Statbel – fiscale inkomens – Provincies in cijfers
28	Duurheidsratio – woningen	Gemiddelde woningprijzen t.o.v. gemiddeld belastbaar inkomen
29	Duurheidsratio – appartementen	Gemiddelde appartementsprijzen t.o.v. gemiddeld belastbaar inkomen
30	Bevolkingsdichtheid per km ²	Rijksregister – Provincies in cijfers
31	Sociale huurwoningen t.o.v. particuliere huishoudens	Vlaamse maatschappij voor sociaal wonen – Provincies in cijfers
32	Aantal sociale huurwoningen in de stad/gemeente (Verhuurd door SVK + SHM)	Vlaamse maatschappij voor sociaal wonen – Provincies in cijfers

Appendix – Beschrijving en bron per figuur

Figuur	Beschrijving	Bron
C. Leven en vrije tijd		
33	Tevredenheid over de stad/gemeente	Gemeente- en stadsmonitor 2017
34	Tevredenheid over buurt	Gemeente- en stadsmonitor 2017
35	Fierheid over de stad/gemeente	Gemeente- en stadsmonitor 2017
36	Tevredenheid sportvoorzieningen	Gemeente- en stadsmonitor 2017
37	Tevredenheid recreatievoorzieningen	Gemeente- en stadsmonitor 2017
38	Tevredenheid culturele voorzieningen	Gemeente- en stadsmonitor 2017
39	Tevredenheid uitgaansgelegenheden	Gemeente- en stadsmonitor 2017
40	Tevredenheid over groen	Gemeente- en stadsmonitor 2017
41	Voldoende groen in de stad/gemeente	Gemeente- en stadsmonitor 2017
42	CO ₂ -uitstoot per inwoner (ton)	Departement Leefmilieu, Natuur en Energie – Provincies in cijfers
42.1	CO ₂ -uitstoot per categorie (%)	Departement Leefmilieu, Natuur en Energie – Provincies in cijfers
43	Onveiligheidsgevoel in de stad/gemeente	Gemeente- en stadsmonitor 2017
44	Onveiligheidsgevoel in de buurt/wijk	Gemeente- en stadsmonitor 2017
45	Vandalisme	Gemeente- en stadsmonitor 2017
46	Tevredenheid ouderenvoorzieningen	Gemeente- en stadsmonitor 2017
47	Aanbodratio per groep 65+ jarigen : WZC, CVK, DVC, AW, LDC	Vlaams agentschap zorg en gezondheid
48	Tevredenheid onderwijs	Gemeente- en stadsmonitor 2017
49	Leerlingen lager onderwijs met één jaar of meer schoolse vertraging (% t.o.v. Lln L.O.)	Departement onderwijs en vorming van de Vl. Gemeenschap – Provincies in cijfers
50	Leerlingen sec. onderwijs met twee jaar of meer schoolse vertraging (% t.o.v. Lln sec. onderwijs)	Departement onderwijs en vorming van de Vl. Gemeenschap – Provincies in cijfers
51	Voldoende openbaar vervoer in de stad/gemeente	Gemeente- en stadsmonitor 2017
52	Veilig gevoel bij het fietsen	Gemeente- en stadsmonitor 2017
53	Veilige mobiliteit voor kinderen	Gemeente- en stadsmonitor 2017

Appendix – Beschrijving en bron per figuur

Figuur	Beschrijving	Bron
D. Economie en werk		
54	Aantal actieve ondernemingen in de stad/gemeente	Statbel – Provincies in cijfers
55	Oprichtingsratio, stopzettingsratio & nettogroeiratio van ondernemingen	Statbel – Provincies in cijfers
56	Sector en grootte van de bedrijven in de stad/gemeente	Statbel – Provincies in cijfers
57	Niet-werkende werkzoekenden (18-64j)	Arvastat – Provincies in cijfers
58	Evolutie werkloosheidsgraad	Arvastat – Provincies in cijfers
59	Ratio aantal jonge NWWZ (18-24j) op totaal NWWZ	Arvastat – Provincies in cijfers
60	Evolutie aantal beschikbare vacatures in de stad/gemeente	Arvastat – Provincies in cijfers
61	Evolutie aantal beschikbare vacatures, per 100 NWWZ in de stad/gemeente	Arvastat – Provincies in cijfers
62	Jobratio	Steunpunt werk (Vlaamse arbeidsrekening) – Provincies in cijfers
63	Evolutie aantal leefloners	POD maatschappelijke integratie
64	Ouderen met inkomensgarantie	Rijksdienst voor pensioenen – Provincies in cijfers
65	Kredietnemers met minstens één achterstallige betaling	Nationale bank van België – Provincies in cijfers
66	Geboorten in kansarme gezinnen (t.o.v. het totaal aantal geboorten)	Kind & Gezin
67	Evolutie budgettaire resultaten in de stad/gemeente	IFP
68	Evolutie exploitatie-ontvangsten en -uitgaven per inwoner in de stad/gemeente	IFP
69	Evolutie van exploitatie- en investeringuitgaven per inwoner in de stad/gemeente	IFP
70	Evolutie autofinancieringsmarge in de stad/gemeente	IFP
71	Vergelijking fiscale draagvlak	IFP
72	Evolutie financiële beleidsruimte in de stad/gemeente	IFP
73	Vergelijking LT schuld per inwoner	IFP
74	Vergelijking schuldenlast per inwoner	IFP
75	Vergelijking netto-investeringen in de MVA per inwoner	IFP
76	Evolutie investeringen, desinvesteringen in investeringsgraad in de stad/gemeente	IFP